

SZAKDOLGOZAT

Balog Bence

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

**Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzési szak**

**Balaton-parti beruházások tájra gyakorolt hatásainak
vizsgálata Balatonföldvár mintatelepülésen**

Belső konzulens: Földi Zsófia
egyetemi adjunktus

**Belső konzulens
intézete/tanszéke: Tájvédelmi és Tájrehabilitációs
Tanszék**

Készítette: Balog Bence

Képzési hely (lábjegyzet a képzési helyekről)

2024

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	
TÉMAVÁLASZTÁSOM	
CÉLKITŰZÉSEM.....	
KUTATÓI KÉRDÉSEIM, AMIKRE KERESSEM A VÁLASZT.....	
MÓDSZERTAN ÉS VIZSGÁLAT.....	
MÓDSZERTAN LEÍRÁSA.....	
A TÁJBAILLESZTÉS VIZSGÁLATI MÓDSZERTAN.....	
ÖKOLÓGIAI TÁJBAILLESZTÉS.....	
FUNKCIONÁLIS TÁJBAILLESZTÉS	
ESZTÉTIKAI TÁJBAILLESZTÉS	
TÁRSADALMI FEJLESZTÉSI POTENCIÁL.....	
TERÜLET LEHATÁROLÁSA.....	
TÁJVIZSGÁLAT.....	
DOMBORZAT, TALAJ.....	
VÍZRAJZ.....	
ÉGHAJLAT ÉS HELYI KLÍMA.....	
TÁJHASZNÁLAT.....	
A PARTI BERUHÁZÁSOK ÉS A PART TÖRTÉNETE.....	
NÖVÉNYZET ÉS FÖLDRAJZI VISZONYOK.....	
ÁLLATVILÁG, ZOOLOGIAI JELLEMZÉS	
VÉDETTSÉG.....	
BERUHÁZÁSOK ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA.....	
EGYEDI TÁJÉRTÉKEK VIZSGÁLATA.....	
A DÉLI PART TÁJ ÉS TELEPÜLÉSKÉPI VIZSGÁLATA.....	
FREKVENTÁLT NÉZŐPONTOK ÉS TÁJKAPCSOLATOK.....	
FORRÁS- ÉS IRODALOMKUTATÁS.....	
KÉRDŐÍV ISMERTETÉSE.....	
VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK.....	
A DÉLI PART TÁJ ÉS TELEPÜLÉSKÉPI VIZSGÁLAT EREDMÉNYE.....	
A FÖLDVÁRI PARTI SÍK.....	
A SZÁNTÓDI PARTI SÍK	
A SZÁRSZÓI PARTI SÍK	
TÁJ MEGHATÁROZÓ ELEMEL.....	
FREKVENTÁLT NÉZŐPONTOK ÉS TÁJKAPCSOLATOK VIZSGÁLATI EREDMÉNYE.....	

KÉRDŐÍV EREDMÉNY.....	
TÁJHOZ VALÓ VISZONY.....	
BERUHÁZÁSOKHOZ VALÓ VISZONY.....	
A TÁJBAILLESZTÉS VIZSGÁLATI EREDMÉNYE.....	
ÖKOLÓGIAI TÁJBAILLESZTÉS VIZSGÁLATI EREDMÉNYE.....	
FUNKCIONÁLIS TÁJBAILLESZTÉS VIZSGÁLATI EREDMÉNYE.....	
ESZTÉTIKAI TÁJBAILLESZTÉS VIZSGÁLATI EREDMÉNYE.....	
TÁRSADALMI FEJLESZTÉSI POTENCIÁL TÁJBAILLESZTÉS VIZSGÁLATI EREDMÉNYE	
ÉRTÉKELÉS.....	
BERUHÁZÁSOK BEILLESZKEDÉSÉNEK SIKERESSÉGE:	
BALALAND RESIDENCE SZÁLLODAKOMPLEXUM.....	
SZÁNTÓDI RÉV.....	
SZÁNTÓDI SZABADSTRAND.....	
BALATONFÖLDVÁRI KELETI STRAND.....	
RÉGI BALATONFÖLDVÁRI HAJÓKIKÖTŐ.....	
BALATONFÖLDVÁRI NYUGATI STRAND ÉS HAJÓKIKÖTŐ.....	
BENDEGÚZ STRAND	
MÓRICZ ZSIGMOND STRAND	
BALATONSZÁRSZÓI STRAND	
VÍZPART UTCAI SZABADSTRAND.....	
KUTATÓI VÁLASZOK.....	
A parton lévő beruházások hogyan hatnak a környezetre, és annak élővilágára?	
A beruházások milyen tájhasználati-funkcionális hatást keltenek?	
A vizsgált beruházásnak mennyire sikerült a tájkép harmonikus részévé válni?	
Milyen társadalmi és turisztikai igények merülnek fel, táj- és a beruházások fejlesztését illetően?	
Milyen szinten sikerült az egyes beruházásoknak beilleszkedni a tájba?	
KONKLÚZIÓ, AVAGY MILYEN HATÁST GYAKOROLNAK A TÁJRA AZ EGYES BERUHÁZÁSOK?	
FORRÁSOK.....	

BEVEZETÉS:

TÉMAVÁLASZTÁSOM:

A szakdolgozatom során a Balaton déli partján jelenlévő beruházásokat vizsgáltam meg abból a szempontból, hogy milyen hatást gyakorolnak a tájra.

Választásom több ok miatt esett erre a témára, melynek egy része személyes kötődésem ehhez a területhez, illetve magához a balatoni tájhoz. Születésem óta rengeteg időt töltöttem Balatonszárszón, és behatóan tanulmányoztam az ottani, és a környező tájat. Az utóbbi években megindultak olyan beruházások a területen, amelyek markánsan átformálhatják a táj genius lociját, így érdekesnek tartottam arra, hogy figyelemmel kísérjem a folyamatot, szakdolgozatomat ebből írom. Ezek mellett ezt a témát azért tartom fontosnak, mivel aktuális tájépítészeti problémákra mutat rá a Balaton kiemelt térségében, amelynek saját országos jelentőségű rendezési terve van. Érdekesnek tartom a lejátszódó folyamatok komplexitását, és az ezeket irányító döntések következményeit. Ennek a kutatásnak a főszereplői Balatonföldvár, és a körülötte fekvő szomszédos települések, így Balatonszárszó, és Szántód parti síkján történő beruházások.

CÉLKITŰZÉSEIM:

Célom az, hogy szeretnék egy komplex képet adni a vizsgált területem jelenlegi állapotáról, bemutatni, hogy hogyan vált a táj olyan állapotúvá, mint amit most is látható. Szeretném megismerni a Balaton déli partjának táji komplex működését. A parti szakasz kiemelt jelentőségű terület, és éppen így rendkívül sok folyamat játszódik le itt. Egyaránt vannak jelen ökológiai, turisztikai, lakossági- és önkormányzati érdekek. Emellett nem csak gépkocsi vagy kerékpár, hanem vasúti és hajózási forgalom is meghatározó ezen a területen.

Szeretném feltárni, hogy az már létesült- és a most létesülő beruházások hogyan válnak a táj részeivé, vagy meghatározó szimbólumukká. Ezek a létesítmények át tudják formálni a tájat, de mindenképpen a szerves részükké fognak válni. Így már csak az a kérdés, hogy az adott beruházás harmonikusan beilleszkednek a tájba, vagy egy környezetébe nem illő, tájidegen objektum marad. Célom továbbá, hogy megtudjam, hogy az emberek jelenléte a beruházásoknak köszönhetően hogyan befolyásolja a helyi ökoszisztémát, illetve, hogy megérthessem, milyen kölcsönhatások mennek végbe az új beruházások körül. Meg szeretném mutatni, hogy milyen hatásai vannak egy ilyen beruházás létesítésének és működtetésének.

KUTATÓI KÉRDÉSEIM, AMIKRE KERESSEM A VÁLASZT:

Számos kérdés megfogalmazódott bennem, a kutatásaimat illetően, közülük a legfontosabb az, hogy milyen hatást gyakorolnak a tájra az egyes beruházások? – Ez azonban túl absztrakt módon hat, így szükségét érzem egy ennél kezén foghatóbb kutatói kérdésre, amelyre a fő kutatási módszerem, a tájbaillesztés kutatása által tudok válaszolni. Milyen szinten sikerült az egyes beruházásoknak beilleszkedni a tájba? Ebben a kérdéskörében pedig kiemelkedő ez, mivel a beruházások beilleszkedési képességeit pedzegeti. Így az öt kérdésből négy olyan válaszokat keres, melyek végsősoron arra az egyre vezetnek rá. Emellett ezek a 4 kérdés mindegyike egy-egy vizsgálati szempontot takar.

- Milyen szinten sikerült az egyes beruházásoknak beilleszkedni a tájba?
- A parton lévő beruházások hogyan hatnak a környezetre, és annak élővilágára?
- A beruházások milyen tájhasználati-funkcionális hatást keltenek?
- A vizsgált beruházásnak mennyire sikerült a tájkép harmonikus részévé válni?
- Milyen társadalmi és turisztikai igények merülnek fel, táj- és a beruházások fejlesztését illetően?

MÓDSZERTAN ÉS VIZSGÁLAT:

MÓDSZERTAN LEÍRÁSA

A módszerem több elemből áll, mindenekelőtt információt kellett gyűjtenem, amelyből a későbbiekben dolgoztam. Ennek számos forrása van, első sorban a terepen végzett felmérések által nyert információt használtam, mivel ezeket tekintettem a leghitelesebbnek, mivel ezt saját tapasztalat útján szereztem. Ezen túl végeztem irodalmi kutatást, ami elsősorban az ökológiai, földrajzi és településtörténeti viszonyokat hivatott leírni. Ezeket a forrásokban emellett írásos információforrásként használtam az én általam készített kérdőívekre adott válaszokat is, melyből a későbbiekben szintén szó esik majd. A szöveges, és a tapasztalati információszerzésen túl a különböző térképes adatbázisok is hozzájárultak a szakdolgozatom elkészültéhez, amelyeket később megjeleníték. Kiegészítő vizsgálatokat végeztem, melyeknek elsődleges célja szintén a szakdolgozat információ általi gyarapítása, melyek a fő kutatásomhoz elengedhetetlen adatokat szolgáltatnak. Ilyenek az *egyedi tájérték vizsgálat*, a *Déli part táj- és településképi vizsgálata* vagy a *Frekventált nézőpontok és tájkapcsolatok vizsgálata*, illetve még egy *Kérdőív* is gazdagította a munkámat. Kidolgoztam egy vizsgálati módszert, amely a korábban szerzett információkat rendszerezi, amelyekből később meghatározó következtetéseket vontam le. Ez a módszer adja a gerincét a szakdolgozatomnak. Ezt a tájbaillesztés vizsgálatának neveztem el, és a meglévő információkra építkezik. Ezek mentén

objektív vizsgálati kategóriákat, és szempontrendszereket állít, így elkerülve a szubjektív értékítéletből fakadó hamis eredményképet. Ezzel együtt megjegyzendő, hogy más vizsgálati módszert is alkalmaztam, mivel a tájbaillesztési vizsgálat önmagában nem elég a fő kérdés megválaszolásához.

A TÁJBAILLESZTÉS VIZSGÁLATI MÓDSZERTANA:

A tájbaillesztés vizsgálata arra a kérdésre keresi a választ, miszerint „mennyire sikerült egy adott beruházásnak beilleszkedni a tájba?” Hogy erre a kérdésre választ tudjak adni, fel kell osztani a Balaton partjának a komplex táji működését. El kell szeparálni olyan egységekre, melyek vizsgálhatóak, és az eredmények értékelhetőek. Létrehoztam két csoportot, melyekben összpontosulhatnak a vizsgálati szempontok. Az első csoport a *Fő vizsgálati szempontok*, a második az *Alátámasztó vizsgálati szempontok*. Előbbiek arra keresik a választ, hogy az egyes beruházások jelenlegi állapotukban, mennyire képzik ténylegesen a táj harmonikus részét. Ez az aktuális, már meglévő tényekre kíván rámutatni, míg az utóbbi egy elméleti az igényeket és a lehetőségeket vizsgálja. Ez egy elméleti sík, mely különböző lehetőségeket vizsgál, beruházások állapotainak javulása érdekében.

Ezek a kérdések külön kutatói témákra osztják föl ezt a komplex elméleti rendszert. A fő vizsgálati kategóriák: az *Ökológiai*- a *Funkcionális*- és az *Esztétikai tájbaillesztés*, az alátámasztó vizsgálatiszempont pedig a *Társadalmi fejlesztési potenciál*.

Ezekhez kialakítottam egy vizsgálati és értékelési eljárást, amit én a háromosztatú pontrendszer segítségével értékelek, amiben 3 minőségben lehet egy adott állapotot elbírálni. Ezek a 0- pont, mely a legkedvezőtlenebb kategória minden esetben, az 1 pont, amely egy semleges állapot leírására alkalmas és 2 pont, ami minden esetben a legkedvezőbb eredményt adja. Minden fő vizsgálati szempontban 3-3 kategóriát különböztetek meg, még az alátámasztó esetében 6-ot.

Ökológiai tájbaillesztés:

A beruházást, valamint a Balatonnal, mint védett területtel való összhang kerül feltárássra, aminek változásában az ember is szerepet játszik. A Balaton, mint nemzetközi védelem alatt álló (Natura 2000 és Ramsari) területek, valamint az Országos Ökológiai Hálózat meghatározó eleme és a már bemutatott beruházások kapcsolatát vizsgálom. Erre azért van szükség, mert ezek a beruházások mivel a parton vannak, érintkeznek a Balatonnal, így egy védett magterülettel. A kapcsolat három aspektusát értékeltem, melyek a *Beépítettség mértéke*, a *Nádasok jelenléte*, valamint a *Túlterheltség* voltak.

A Beépítettség mértéke: Az érintett telkek területének, valamint a rajtuk megjelenő beépítettség arányának meghatározásán keresztül állapítható meg. Ezen tényező nagy befolyással bír az

őshonos állomány fennmaradását illetően, mivel a beépítés könnyen az utóbbi fragmentációjához, illetve a gyomfajok terjedéséhez vezethet.

Nádasok jelenléte: Mivel egy védett területen aktív turizmus zajlik, kedvező, ha van egy védősáv képes csökkenteni az egyes beruházások és az ökológiai magterület között interakciókat, ez a nádas. Ez a kategória arra hivatott, hogy felmérje a nádasok jelenlétét, illetve annak a mennyiségét és pozícióját, mivel ezek menedéket tudnak nyújtani a helyi ökoszisztéma számára, és korlátozzák a látogatók mozgásterét. (GYENESE 2018); (A nádassal és parkolóhellyel kapcsolatos tervlapon látható.)

Túlterheltség: Az emberi terhelés alatt arra fordítok figyelmet, hogy az adott beruházás területén tartózkodó látogatók milyen hosszú időn keresztül zavarják az ökológiai környezetet a huzamosabb jelenlétükkel. Ennek történhet időszakos, illetve állandósult jelleggel, attól függően mikor, és hányan látogatják. Ez a vizsgálati pont egyik kritériuma. Emellett a befogadóképesség is szerepet játszik, (aminek a meghatározását úgy végeztem el, hogy a beruházás területét elosztottam 4-gyel, mivel megítélésem szerint 1 főnek 4 m² helyre van szüksége, hogy ami megteremti a komfortérzetet – ez saját tapasztalatból megfogalmazott irány) mivel egy terület kapacitását ki lehet számolni, jelen esetben úgy, ha 1 főre 4 m²-t számolunk, majd rávetítjük a beruházás területére. A túlterhelés ilyen esetben, az ezáltal leírt hányadoson való túllépést jelenti. Ez látható az 1. táblázatban (CSORBA 2005)

Beépítettség mértéke	Nádasok jelenléte	Túlterheltség
0 - A beépítettség mértéke a beruházás területén belül, az érintett telkeken 40%-ot meghaladja, ami jelentős a burkolt felület.	0 – A Beruházást érintő telkek területének és a védett Balaton partszakasz határán elterülő védő növény sáv (nádasok, jelenléte) amely a kijelölt szakasz nem éri el a 25% -ot sem és közvetlenül a terület mellett azzal érintkezve nem helyezkedik el ilyen növény-sáv.	0 – Az egész év időszakában látogatják a beruházás területét, illetve a befogadóképesség (Beruházási terület/1 fő/4m ²) kereteit meghaladja.

1 - A beépítettség mértéke a beruházás területén belül, az érintett telkeken 20-40%-át éri el. Mérsékelt a burkolt felülek mértéke.	1 - A Beruházást érintő telkek területének és a védett Balaton partszakasz határán elterülő védő növény sáv (nádasok, jelenléte) amely a kijelölt szakasz 25-49% között mozog, vagy közvetlenül a terület mellett azzal érintkezve elhelyezkedik ilyen növényzsáv.	1 – A késő tavaszi, a nyári és a kora őszi időszakban (a fő- elő- és utószezon ideje alatt) látogatják a beruházás területét. illetve a befogadóképesség (Beruházási terület/1 fő/4m ²) kereteit nem haladja meg, de közelít a maximumához.
2 - A beépítettség mértéke a beruházás területén belül, az érintett telkeken 10-20%-át éri el a beépítettség. Elszortan vannak, vagy nincsenek burkolt felületek.	2 -. A Beruházást érintő telkek területének és a védett Balaton partszakasz határán elterülő védő növény sáv (nádasok, jelenléte) amely a kijelölt szakasz 50% feletti és közvetlenül a terület mellett azzal érintkezve elhelyezkedik ilyen növényzsáv.	2 – Csak a nyári időszakban (a főszezon ideje alatt látogatják a beruházás területét, illetve a befogadóképesség (Beruházási terület/1 fő/4m ²) kereteit nem haladja meg.

Funkcionális tájbaillesztés:

A beruházás működési célját és a környezete közötti kapcsolatot elemzem az emberi igények figyelembevételével. Ehhez szükséges, hogy egy létesítménynek legyen elsődleges célja, amely mellett persze adódhat további kiegészítő rendeltetés is. Egy beruházás funkcionális sikerességét az határozza meg, hogy mennyire érvényesül az elsődleges rendeltetés, a célközönség által. Mindez olyan tájhasználatot eredményez, amelyben megfelelő kapcsolat áll fenn a szomszédos egységek funkcióival. Emellett az adott szerep betöltésére szükséges befogadóképesség is meghatározó szempont, mert a célközönség teszi működővé a beruházást.

Következésképpen szükséges a beruházások rendszerszintű látogatásának biztosítása, amely parkolási opciók biztosításával abszolválhatók.

A vizsgálatomban ezért három kategória, vagyis a *Szomszédos tájhasználat és viszony*; a *Parkolóhely* és a *Befogadóképesség* vizsgálatát tartottam fontosnak, amelyeket 0, 1, vagy 2 ponttal értékeltem. A szempontválasztásaim azzal indokolhatók, hogy úgy véltem, bennük mutatkoznak meg leginkább azon kritériumok, amelyeket korábban már megfogalmaztam.

Szomszédos tájhasználat és viszony: kategóriája köti össze leginkább a beruházást a tájjal, ami során egy funkcionális szervezet alkotóelemévé válik. Itt lehetőség adódik egy kölcsönösen előnyös együttműködési láncolatba csatlakozni a szomszédos elemekkel. Ezzel párhuzamosan felmerülhet a versengésre való lehetőség is. Amennyiben egy bizonyos funkciót ellátó beruházás képtelennek bizonyulna a közvetlen környezetében fellépő másfajta igények kielégítésére, akkor azok pótlására feltűnhet egy újabb szereplő.

Parkolóhelyek: A beruházás látogatását segítik elő, akár hosszú távon is. Így annak kérdése, hogy van-e parkolóhely, valamint hol található az a parkolásra alkalmas helyszín, jelentősen befolyásolja a hely látogatottságát és megítélését. (A parkolóval kapcsolatos tervlapon megfigyelhető.)

Kihasználtság: mindig azt vizsgálja, hogy az látogatók képesek-e használni, vagy fennál a kihasználatlanság, vagy a túlszűfolttság, mivel az összes beruházás általában közösségi helyszín is lehet. Vizsgálatom alapján meghatározható, hogy egy adott tér hány ember befogadására alkalmas. Ez látható a 2. táblázatban

Szomszédos tájhasználat és viszony	Parkolóhely	Kihasználtság
0 - A beruházás és szomszédos területek tájhasználatai egymással ellentétesek, egymás létét és funkcióját gátolják, melynek következménye akár az egyik tájhasználat felhagyásával is járhat.	0 – A beruházás nem tud önálló parkolóhelyet biztosítani.	0 - A befogadóképesség (Beruházási terület/1fő/4m ²) és a látogatottsági vizsgálatok alapján az egy napi % kevesen használják a beruházást.

1 - A Beruházás és nem üt el a szomszédos tájhasználatától, de nem is egészíti azt ki. Viszonyuk semleges.	2 – Rendelkezésre áll közel elegendő, vagy teljes mértékben elegendő mennyiségű parkolóhely a beruházáson kívül.	1 - A beruházás méretére (m ² -ben) és a területén elhelyezhető személyek száma (fő) hányadosa alapján, (4m ² /fő) valamint a tényleges látogatottság alapján a kisebb tömegek befogadására alkalmas.
2 - Egymással harmonizáló tájhasználatot alkotnak a beruházások és szomszédos tájhasználatai, melyben a beruházás megléte miatt környezete funkciójában fellendülést mutat, valamint kiegészíti szomszédjait.	2 – Rendelkezésre áll kellő mennyiségű parkolóhely a beruházás belterületén.	2 - A beruházás méretére (m ² -ben) és a területén elhelyezhető személyek száma (fő) hányadosa alapján, (4m ² /fő) valamint a tényleges látogatottság alapján a nagy tömegek befogadására alkalmas.

Esztétikai tájbaillesztés: A látvány a táj egyik legmeghatározóbb része, hiszen itt ér össze minden észlelhető tájalkotó elem, ezért ezen beruházások megléte markánsan befolyásolhatja a látképet. Az esztétikai tájbaillesztés a tájban fellelhető látványkapcsolatokat és a beruházások egymáshoz fűződő viszonyát járja körül (URL-03). A vizsgálat ezen szakaszában szükségesek a *frekvenciált nézőpontok* és a *tájértékek* állományából szerezhető adatok miatt.

A beruházás a tájképben elfoglalt helyét meghatározza, hogy az adott nézőpontból mennyire jelentős a létesítmény. Mindezt három kategóriában vizsgálom: az *Értékes látványelemek száma*; a *Takarás mértéke*; és a *Harmonizálás a táj egészével, a lehatárolt területtel és kontrasztosság*. Azért ezen három pontot választottam, mivel kellően jól tudja szemléltetni a beruházás és környezete – így a frekvenciált nézőpontok – közötti viszonyt.

Értékes látványelemek száma – meghatároztam, hogy egy adott pontból feltáruló látképben hány esztétikai tájalkotó elem fedezhető fel, amelyek már számszerűsítve vannak és elhatárolók egymástól. Ezeket a látványelemeket aztán többek közt nagyságuk, valamint távolságuk alapján csoportosítom, így pedig három szintre bontom szét. Megkülönböztettem a Lokális nézetet (0-200m), Tájkapcsolati nézetet (200-1500m), és Távoli nézetet (1500m – 10000m). Ezen

távolságokban jól elkülöníthető az a fajta jelentőségteljeség, ami alapján elválnak, hogy mennyire érzékeny az esztétikai kapcsolat.

Takarás mértéke – megmutatja az egyes értékes látványelemek láthatóságát, ugyanis előfordulhat, hogy azok számos esetben takarásban lehetnek – az ilyen elemek között szerepelnek az egyes beruházások valamely eleme, mint például annak kerítése vagy valamely épület fala –, amely mértékét különálló szempontként vizsgálom.

Harmonizálás a táj egészével, a környező területtel és kontrasztosság – A kategóriája a beruházás megjelenését vizsgálja. Így az építészeti stílust, a növényhasználatot hasonlítja össze az egyes településekkel beruházásaival. Ebből alakul ki azon kontrasztosság, amely jól mutatja, hogy az egyes településképi jellegzetességekhez milyen módon viszonyulnak az adott létesítmények. Az objektív viszonyítási alapként és a pontozás tekintetében minden érintett településrész esetében a saját Településarculati Kézikönyvüket veszem alapul. Ez látható a 3. táblázatban

Értékes látványelemek száma	Takarás mértéke	Harmonizálás a táj egészével, a lehatárolt területtel és kontrasztosság (URL-02)
0 – (0-2 látványelem tárul fel a frekventált nézőpontokról) egyáltalán nem, vagy alig tárul fel látványelem és nem valósul meg a látványkapcsolat.	0 – A frekventált nézőpontokból a beruházás akadályozza a tájképi értékek érvényesülését.	0 - A helyi Településarculati Kézikönyv által leírt és megengedett paraméterektől, stílusjegyeiktől és a környezetétől markánsan elütő megjelenéssel (építészeti és növényhasználati) rendelkezik.
1 – (3-4 látványelem tárul fel a frekventált nézőpontokról) részben feltáruhnak a látványelemek és részben megvalósul látványkapcsolat.	1 – A frekventált nézőpontokból a beruházás korlátozottan akadályozza a tájképi értékek érvényesülését.	1 - A helyi Településarculati Kézikönyv által leírt és megengedett paraméterekből, stílusjegyekből és a környezetéből egyaránt magán hordoz jegyeket (építészeti és növényhasználati), de még mindig több pont eltér a leírtaktól.
2 – (5, vagy annál több látványelem tárul fel a frekventált nézőpontokról) teljes mértékben feltáruhnak a látványelemek megvalósul látványkapcsolat.	2 - A frekventált nézőpontokból a beruházás nem akadályozza a tájképi értékek érvényesülését.	2 - A helyi Településarculati Kézikönyv által leírt és megengedett paraméterekhez, stílusjegyekhez és a környezetéhez hasonló megjelenéssel (építészeti és növényhasználati) rendelkezik.

Társadalmi fejlesztési potenciál:

A Társadalmi fejlesztési potenciálvizsgálat jelenleg az egyetlen alátámasztó szempont, amiben 6 kategória jelenik meg. Abban tér el előző vizsgálati szempontoktól, hogy nem egy önálló témakört hivatott bemutatni, hanem a meglévőket egészíti ki az itt megfogalmazott kritériumok által. Ez egy tényeken alapuló vizsgálat olyan elméleti megközelítést eredményez, ahol az igények és a lehetőségek hangsúlyosak.

A területtel való szimpátia – szempontja elsősorban szubjektív értékítéleten alapul, véleményem szerint ezt lehet a legnehezebb kiértékelni. Ilyen példa lehet, hogy egy adott beruházást nagy számban gyakran látogatnak. Az általam készített kérdőívre adott válaszok megmutatják a kitöltő személy értékrendjét, valamint a létesítménnyel való kapcsolatát.

Célközönség – Meghatározása azért fontos, mert az emberek más-más céllal látogatnak eltérő beruházásokat. Kutatásomban konkrétan arra voltam kíváncsi, hogy a létesítményekben megforduló látogatók helyiek, lakótulajdonosok, csak egyszeri alkalommal idelátogatók, vagy visszatérő turisták. Az eltérő kötődési szintek miatt a látogatók más okból tartják fontosnak a helyszínt.

Társadalmi kutatásból fakadó fejlesztési igények – A kérdőívekben megmutatkozó elégedetlenség bizonyos problémák, hiányosságok meglétére utalnak. Ezek lehetnek ökológiai, funkcionális, esztétikai vagy turisztikai eredetűek, melyeknek megoldása fontos cél. Ebben volt segítségemre ez a vizsgálati pont.

A Megközelíthetőség – szintén fontos szempont a turizmusban. Egyértelmű, hogy minél egyszerűbben felkereshető adott létesítmény, annál szívesebben látogatják. Éppen emiatt a beruházás vonatkozásában elengedhetetlen az egyszerű és több módon történő megközelíthetőség.

Vendéglátó egységek jelenléte – Arra utal, hogy az egyes beruházás közkedvelt, gyakran látogatott célpont, többek közt különböző kisebb boltok, éttermek települnek köréjük. Ez arra utal, a létesítmény nyitott az együttműködésre, illetve más szereplők számára is biztosít teret. Minél több az előbbieken felsorolt egység található a beruházás közvetlen területén, annál magasabb pontszámot céloztam meg.

Meglévő funkciókon túli kapacitások és lehetőségek – Az egyes beruházások bizonyos célok végett valósulhattak meg, mert igény volt a társadalom részéről. Az idő előrehaladtával korábbi értékrendek megváltoztak új igények merültek fel, így új célok kitűzése elengedhetetlen a fejlődéshez és a jelenlegi igények iránti megfeleléshez. Egy beruházás rugalmasságát mutatja, hogy ehhez a jelenséghez mennyire tud alkalmazkodni. Ezt pedig a fellépő igényekre válaszolandó, az eredeti funkcióktól eltérő, de akár azokat kiegészíthető mellékfunkciók megteremtését lehetővé tevő kapacitásokat kell felmérni. Ez a tájékoztatás is értelmezhető elemek összességét jelenti. Ezek lehetnek szabadon felhasználható területek, az eredeti rendeltetés és az igényelt új mellékfunkció közötti összhang. Ez látható a 4. táblázatban

Területtel való szimpátia	Célközönség	Társadalmi kutatásból fakadó fejlesztési igények
0 - A látogatók kevésbé tudnak azonosulni a környezettel, inkább rossz benyomás alakul ki a kérdőív szerint.	0 – Olyan turisták, melyek csak rövid időre, egyszeri alkalommal látogatnak el erre a tájra, viselkedésükből kiolvasható a táj iránti kapcsolat és törődés hiánya.	0 – A kérdőívben leírtak alapján az egyes beruházások területein számos turisztikai, ökológiai, funkcionális, vagy esztétikai szempontot érintő, a jelenlegi állapottól drasztikusan eltérő fejlesztési igények merülnek fel.
1 - A látogatók bár szimpátiát éreznek a beruházással kapcsolatban, de nem vált ki belőlük különösebb késztetést az ismételt látogatásra a kérdőív szerint.	1 - A visszatérő, rendszeresen látogató turisták, akiknél megfigyelhető a helyhez való kötődés, figyelnek a környezetükre, annak állapotára, mind művi- mind zöld objektumok esetén.	1 – A kérdőívben leírtak alapján az egyes beruházások területein kevés turisztikai, ökológiai, funkcionális, vagy esztétikai szempontot érintő, a jelenlegi állapottól mérsékelten eltérő fejlesztési igények merülnek fel.
2 - A látogatók olyan szimpátiát éreznek a beruházással kapcsolatban, hogy visszatérő vendégekké válnak a kérdőív szerint.	2 - Azok a területhasználók, akiknél a tájhoz való kötődés, a tudatos tájformálás iránti igény a legnagyobb mértékű. Ide tartoznak a helyiek, a nyaralók, és azon visszatérő turisták, akik azonosulni tudtak a tájjal, és kapcsolatuk meghatározó.	2 – A kérdőívben leírtak alapján az egyes beruházások területein nincs turisztikai, ökológiai, funkcionális, vagy esztétikai szempontot érintő, a jelenlegi állapottól eltérő fejlesztési igények nem merülnek fel.

Megközelíthetőség	Vendéglátó egységek jelenléte	Meglévő funkciókon túli kapacitások és lehetőségek
0 - A beruházás nehezen megközelíthető a legtöbb közlekedési móddal, (vonat, gépkocsi, kerékpár, gyalog, egyéb)	0 – A beruházás közvetlen környezetében nincsenek egyéb vendéglátóhelyek	0 – A beruházás a fő funkción túl további mellékfunkciók fejlesztésére nincs lehetőség.

vagy a megközelítési útvonal túl bonyolult.		
1 -A beruházás megközelíthető korlátozott számú megközelítési móddal (vonat, gépkocsi, kerékpár, gyalog, egyéb) vagy a megközelítési útvonal kellően egyértelmű, egyszerű.	1 - A beruházás közvetlen környezetében kevés vendéglátó egységek található (1-3)	1– A beruházás a fő funkción túl a további mellék funkciók fejlesztésére csak korlátozottan van lehetőség.
2 -A beruházás könnyen, jól megközelíthető több közlekedési móddal, több útvonalon is	2 - A beruházás közvetlen környezetében sok vendéglátó egységek található (4, vagy több)	2 – A beruházás a fő funkción túl a további mellékfunkciók fejlesztésére számos lehetőség van.

Az elbírálásnál a végeredményt az *összesített tájbaillesztési érték*ként kapjuk meg, melynek 2 típusa van. Az első a tájbaillesztési összérték, ami a 3 fő kategória eredményeinek összegével egyenlő. Ez esetben 18 pontot lehet elérni, így az jelenti a 100%-ot. A második esetben a *kibővített tájbaillesztési érték*, amiben az alátámasztó vizsgálat eredményeit is hozzáadjuk, és így 30 pont lesz az elérhető maximum. Az eredményt 4 csoportba oszthatók. A 0-25% – *Nem sikerült a beruházást beilleszteni a tájba*; a második kategória a 26-50% - *A tájba el tud vegyülni*; A következő pedig a 51-75% - *Sikerült a beruházást beilleszteni a tájba*; végül a 76-100% - *Sikerült a tájbaillesztés, és a terület meghatározó elemévé vált*. Ezek között a kategóriák között fog a 10 beruházás valahol helyet foglalni.

A TERÜLET LEHATÁROLÁSA:

A szakdolgozatomat a Dunántúl közepén elhelyezkedő tó, a Balaton déli szakaszán határoltam le. Három települést érint, Balatonszárszót, Balatonföldvárt és Szántódot, azoknak is a parti részét. Északon a Balaton és délen a vasút határolja. Nyugaton a balatonszárszói Csörsz utcával végződik, míg keleten egyszerre határolja a Május 1 utca, a Móricz Zsigmond utca és a Szent István utca, így pedig Zamárdi határa előtt lezárul a tájsáv. A lefedett terület 192, 64 hektáron terül el, amelyben egyaránt megtalálható a szárazföld és Balaton is. Ez a lehatárolás azért szerencsés, mert a Balaton természetes határt képez, még a vasút kellően markáns elszigetelő elem, amely egységesen osztja ketté a tájat, így elhatárolva a parti szakaszt a Dunántúli-

dombság többi részétől. Emellett fontos szerepet játszik az elhelyezkedésben Tihany, amely szoros kapcsolatban áll a lehatárolt területtel. Ugyanis az itt zajló folyamatok egy részétől, mit például a hajó- és komp közlekedés, elválaszthatatlan.

TÁJVIZSGÁLAT:

Domborzat, talaj

A kijelölt terület domborzati viszonyát markánsan meghatározzák az itt elhelyezkedő dombok, magas partok, amelyek zömmel északi lejtésűek a Balaton közepe felé. A Balaton déli partvidéke egykori ártér, ami hordalékból, turzásaiból keletkezett homokos part mögött berkeket alkotott, melyek a déli magaspartot alkotják. (STIRLING 1990, 15) A lehatárolt területet is az a talaj alkotja, ami ezen dombok elbontásakor, a vasút létesítésekor keletkezett. A mai partszakasz, azaz a vizsgált tájsáv a Balaton lecsapolása, és a leválasztott meszes föld általi feltöltése során keletkezett. A Balaton déli partvidéke egykori ártér, ami hordalékból, turzásaiból keletkezett homokos part mögött berkeket alkotott, melyek a déli magaspartot alkotják. Változatos a talajösszetétel, mert jelen van talaj alatti rétegekben felső pannóniai agyagkőzet, pleisztocén folyóvízi homok, iszapos homok, tóparti üledék, lösz és finomhomok frakciójából álló meszes lejtőüledék, a vízparton emellett még jelen van alluviális üledék és áttelepített talaj is. (STIRLING 1990, 17); (DÖVÉNYI 2010, 442)

Vízrajz

A nyílt víz-, ill. vizenyős, mocsaras felszínek csak elszórtan találhatók a Balaton közvetlen partjának közelében, amelyet nem építettek be. Kisebb patakok, csatornák futnak be a tóba, ám ezek ritkán nyíltak, leginkább csatornában vannak a sínek és a beépített-, és lehatárolt terület alatt elvezetve. Ezek a vízfolyások összekötik a Balatont a Dunántúli-dombsággal. (ACZÉL1899)

Éghajlat és helyi klíma

A tó vízfelülete befolyásolja az időjárást. A mély tavakkal szemben a sekély vizű Balaton gyorsabban melegszik fel. Ez különösen nyár elején és ősz végén jellemző, ilyenkor az éjszakai lehűlések mérsékeltebbek, mint máshol az országban. Emiatt a levegő évi középhőmérséklete a sokéves átlag alapján 10,0–10,4 °C között változik. Az 1900-as évektől a homokos part szinte teljesen fürdőteleppé alakult, a partot kikövezték, a síkot kifarcellázták, a magaspartokat parkokká alakították.

Tájhasználat:

A lehatárolt terület a Siófoki járáshoz tartozik, ami sokat fejlődött az elmúlt évszázadban mind gazdaságilag, mind turisztikailag. A terület beépítették. A települések főként a turisztikai szempontú megközelítést alkalmaz, a beépített terület legnagyobb része üdülő övezet. Ezen adatokat mutatja az elvégzett tájhasználat. Ez látható részletesebben az erről végzett tervlapon is. A vizsgált terület nagy része teljes művelés alól kivett területként van számontartva. Az egyetlen területhasználati kategória, amely kivételt képezhet ez alól, az a 40 hektárt elérő nádas. Megjelennek elvételre erdő foltok 6,8 hektár területen, a víz 31,35 hektár területen. Ezen kívül minden más beépített, művelés alól kivett kategória megjelenik, ezt azonban további kategóriákra bontottam: Így számontartom a közparkot (5,35 ha), a vendéglátó egységet (66,22 ha), nyaraló övezetet (32,27 ha), beruházási területet (33,51 ha). Településenként eltérő a területhasználat attól függően, milyen település arculatot hoztak létre. Szárszó és Szántód hasonló struktúrát mutat, a nyaraló övezet beépítettsége és a valamivel jelentősebb közpark és nádas területek nagyobb mértékben vannak jelen, még a vendéglátó egységek kevésbé képviseltetik magukat. Földváron ennek az ellenkezője látható, mivel itt a turisztika a fő irányadó. A berendezkedésén egyértelmű a beruházások dominanciája, és az azok köré szervezett vendéglátó egységek jelenléte, a nyaralóövezet hiánya (ami természetesen nem hiányzik az egész településen, csupán a közvetlen parti síkon), zöldterületek általános visszaszorulása.

A parti beruházások és a part története: (Lásd a Katonai felmérésekkel kapcsolatos tervlapot)

A Balaton-parti táj mai állapotának kialakulása az elmúlt két évszázadban már kezdődött. Az 1800-as évek közepétől országszerte megindultak a vízszabályozások, így a Balaton sem volt kivétel. Ezt az állapotot örökíti meg az Első Katonai Felmérés is, amely a beavatkozások előtti eredeti állapotot mutatja be, amelyben a tónak esélye volt kiönteni. Az itteni élővilág, és a gazdálkodás szerves részét képezte a Balaton éves szintű áradása. Ez egy hasznos folyamat volt, mivel öntözést nyújtott a növényvilágnak, ivóhelyet a halak számára, ivólehetőséget az állatoknak, a lakosság pedig a halászat által tudta a legjobban kihasználni ezt a jelenséget, de a mocsarakban lévő nádas terület aratása is fontos szerepet játszott. A negatív vízmérlegű területet így egyensúlyozta ki a természet. Ennek megváltoztatására azonban a déli part mentén fokozott szükség volt, mivel úgy tervezték, hogy itt fogják létesíteni a vasutat, amely 1861-ben elkészült, és azóta is használatban van. A folyamatot a Második- és a Harmadik Katonai Felmérés jeleníti meg. Ennek a cselekedetnek két hasznos előnye volt, mégpedig, hogy megakadályozták az árvízzel jelentkező esetleges károkat és jelentős méretű földterületet felszabadítva a mocsár alól. Ezek a beavatkozások, indították el a Balaton déli partját a mai

formájához vezető úton. A vizsgált területen inntól jelenik meg a turizmus a parton, amely egyre hangsúlyosabb szerepet kap a térségben. A századforduló után a vasúttól északra fekvő területeket felparcellázták, magánkézbe kerültek a telkek, (RUBOVSKY et. al., 2009) Elindulnak a part menti fejlesztések, így a fürdőhelyek is. Ezzel ismét aktívan nőtt meg a bolygatottság a területen az élővilágra nézve. Az 1930-as évekre kiépültek a hajókikötők, amiket elsősorban a vízi-közlekedésre használt járműveknek szánták, és emiatt az akkori nádasok, hínárosok jelentős része elpusztult. (LUKÁCS 1941) Ezen beruházások célja elsősorban a vízi közlekedés elősegítése volt, így kevésbé a környezettudatos, természetkímélő építkezés volt, sokkal inkább a hajóknak, kompoknak szükséges hely megteremtése. Mindez turisztikailag is nagy hatással volt a területre, és emiatt a part menti települések, illetve azok tájképeinek legmeghatározóbb elemeivé váltak a hajókikötők. (LUKÁCS, 1941). A 20. század közepétől a térségben elsőként Balatonföldváról megindul a parti szakasz kikövezése, amit a két szomszédos település is alkalmaz, és az 1970-es évekre kiépül a ma is látható hullámtörő sziklasáv, amely a parti szakaszon fekvő parkokon, sétányokon, strandokon, és persze hajókikötők esetében. A folyamathoz tartozik, hogy a magánterületek jelentős részét nem kikövezték, hanem a feltöltötték a partot, majd lebetonozták. Ez azért fontos, mert jól látható, hogy az ember egy kezdetben természetes partot közel 200 év leforgása alatt hogyan vont uralma alá, és végzett rajta olyan tájalkítást, amely mára egy teljesen új paraméterekkel rendelkező tájjá alakult át. Elmondható, hogy a természetes ökoszisztéma jelentősen visszaszorult, az élettér jelentős része megszűnt, a magterületek pedig el vannak szakadva egymástól, és az ökológiai folyosók szezonálisan jelentkező problémának vannak kitéve. (RUBOVSKY ET AL. 2009)

Növényzet és növényföldrajzi viszonyok

Az eredeti vegetáció töredéke van már csak jelen mind a szárazföldön, és a tóban. A bolygatás miatt nagy az inváziós terhelés. Ez igaz a vízi és a szárazföldi élővilágra is. A potenciális vegetációt Soó Rezső tökéletes munkáiban írja le, (SOÓ 1951-1980) amit Striling is említ a növényjegyzéknél. (STIRLING 1990, 40-58), (BAUER 2022)

Magyarország potenciális vegetáció térképe három vegetációt említ meg a balatoni vízi élővilágot, az ártéri ligeterdőt és mocsarakat. Ez is jól mutatja, hogy milyen mértékben változott a táj az ember hatására. (SOÓ 1951) A területet nagyban meghatározza a víz jelenléte, ami magával hozza a vízigényes növényeket. A tisztán vízi élővilág képviselői közül itt éltek Confervaceae, Lemnaceae, Salviniaceae és az Utriculariaceae család tagjai is honosak voltak itt. Emellett számos félig vízi növénycsalád is ugyancsak jelen volt, többek közt a Characeae, a Potamogetonaceae, a Vallisneriaceae, a Lythraceae, valamint a Nymphaeaceae. A partszakasz

egészét feltehetően nádas boríthatta, amely elegyes módon adhatott otthont a *Carex* fajoknak, valamint a mára már védetté vált *Urtica kioviensis*-nek. A tó partján, mivel gyakran kiöntött, valószínűleg üde mocsaras, esetleg lápos élőhelyek jöhettek létre. Itt a puhafás ligeterdő növényzete lehetett jellemző olyan uralkodófajokkal, fajokkal, mint a *Salix alba*, vagy *Populus alba*, illetve a *Populus nigra*, valamint az *Alnus glutinosa*. A parttól távolodva egyre szárazabb terület volt jellemző. Megfigyelhető jelenség volt, hogy a Balaton déli partján, ahol az északnyugati irányú uralkodó szél fújt, nem volt egységes arcúlat az erdőségeknek. (SOÓ 1951-1980) Emellett érdemes megjegyezni a beépített területek flóráját, ami szinte teljes egészében őshonos és idegenhonos dísznövényfajok elegyéből, illetve az őshonos igénytelen gyomfajok, valamint az elvélve előforduló invazív taxonok állományából áll. (SOÓ 1985); (KÁRPÁTI 1900); (URL-05)

Állatvilág, zoológiai jellemzés

A balatonszárszói állatvilág nagyon összetett, és összességében két csoportba oszthatók élőhely szerint. A belterületen élő állatfajokra, valamint a vízi élővilágra. Mindhárom élővilág teljesen más faunával rendelkezik. A belterületen ennél jóval kisebb állatfajok telepedtek meg. Bár ritkán itt is megfigyelhetők róák, ugyanakkor ezeket igyekeznek azonnal kitelepíteni. Ezzel szemben nyestek, mókások, egerek, sünök, vakondok, fekete rigók verebek gerlák, ritkán fecskék, szajkók uralkodnak. A vízi élővilág is érdekes, ahol rengeteg hal faj – többek közt különböző pontyok, keszegek, kárászok, szélhajtó kűszök, gébek – rákok, piócák, kagylók hattyúk, tőkés récék, nádi rigók és gémek lakják ezt a vidéket. Ezek az állatok csupán töredéke az itt élő teljes faunának, és csak említés szintjén jegyezzük meg őket a teljesség igénye nélkül.

Az eredeti vegetáció töredéke van már csak jelen mind a szárazföldön, és a tóban. A bolygatás miatt nagy az inváziós terhelés. Egyaránt megfigyelhetők puhafás ligeterdők, elegyes idegenhonos erdők, és ritkán nádasok, gyékényesek és tavikákások. (TAKÁCS 2011)

Védettség:

A kijelölt tájsávban több védett elem is van, köztük a legjelentősebb a Balaton. A tó teljes egésze nemzetközi védelem alatt áll, mivel a Natura 2000-es madárvédelmi- és különleges természet-megőrzési területek, illetve a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozik, mint annak egyetlen magyarországi időszakosan védett területe. Ugyanis október 1 és április 30 közötti időintervallumban áll fenn érvényes Ramsari védettség. A jelentős ökológiai szerepe miatt az Országos Ökológiai Hálózat magterületként tartja számon a Balatont. (VÁTI, 2009); (URL-02)

Emellett Balatonföldvár partszakaszán jelenlevő platánfasorok természeti emlékként vannak regisztrálva, helyileg jelentősek. (VÁTI 2009); (URL-06); (URL-07); (URL-08) ; (URL-09) ; (URL-10) Továbbá egy tervlapon is látható a ökoszisztéma állapota.

Beruházások általános bemutatása:

A beruházás olyan part menti fejlesztést takar, amely magán- vagy köztulajdonban lévő telkeken történik, a turizmus fejlesztésére irányul és az ebből fakadó profit növelése a célja. Ezek lehetnek szállodák, hajókikötők vagy strandok, melyek meghatározott rekreációs- vagy turisztikai céllal rendelkeznek. Általában jelentős tájképi elemek, az egész település életére, kinézetére hatással vannak, ezzel szemben ott vannak azok a kisebb létesítmények – például a strandok – melyek a közösség használata által alakultak ki, és később karolja fel egy beruházó, ami általában az önkormányzat.

A következő tíz beruházás képezi a szakdolgozatom fő tárgyát:

Balaland Residence szállodakomplexum – A létesítmény nem egy önálló beruházás, hiszen a szállodai funkción túl még a Balaland Family-Park és a Mövenpick szálloda közös területe. Ez a létesítmény közel 5,5 hektáron terül el, és még egész fiatalnak tekinthető társaihoz képest, mivel ez a 2019-ben alakult meg. Az új létesítmény a Szántódi part szívének közelében helyezkedik el, közel a Szántódi révhez, és Zamárdi határához. A Balaland azért is különleges, mert az egyetlen szálloda a 10 vizsgált beruházás közül. (10-13. kép)

Szántódi rév – A szántódi rév a legidősebb és legjelentősegteljesebb beruházás, a tájsáv történelmében. Éppen ezért kulcsfontosságú a balatoni-táj egészében, ám ez elsősorban a funkciójára vonatkozik, mivel ez az egyetlen gépjármű átkelési lehetőség a Balatonon. A rév az 1940-es évekre már a maihoz hasonló állapotba került. Kijelenthető, hogy a település életében is fontos szerepet játszik ez a 2,11 hektáron elterülő meghatározó létesítmény. (14-17kép)

Szántódi szabadstrand – A beruházás kifejezetten kedvező helyen elterülő, autentikus szabadstrand. A 0,39 hektárt területű apró létesítmény apró mérete meghitt hangulatot kölcsönöz. A szántódi Rigó utca és Arany utca fogja közre, ami szerkezete miatt arról árulkodik, hogy a település életében már régóta jelen van, a 2000 évek eleje óta biztosan.

Balatonföldvári Keleti strand – Egy máig fizetős, nagy területen elfekvő strand, amely a balatonföldvári nyaralók egyik fő célpontja. Ez a strand 3,22 hektár kiterjedést ér el, ami ligetes elrendezésű. Balatonföldvár keleti oldalán, a Régi hajókikötő közelében található. (4-6. kép)

Régi balatonföldvári hajókikötő - Ez Balatonföldvár legmeghatározóbb beruházása volt az elmúlt száz évben. Jelentős méretei a 13 hektárt is eléri, mely az 1940-es években született, és

csaknem 2020-ig a település egyetlen kikötőjeként szolgált, hangulatos kisugárzás jellemzi, ezzel is kiemelkedve a térségben. (18-21. kép)

Balatonföldvári nyugati strand és hajókikötő – Egyszerre két beruházástípust is találunk, messze a legizgalmasabb, hiszen ez az egyetlen, amely a napjainkban is komoly fejtörést okoz. Egy új hajókikötő készül megszületni a 3,89 hektáros területen. Sok lehetőséggel, de éppen ennyi negatívummal jár. Ez egy hatalmas beruházás, ami minden esetben átszabja a látképet. A projekt 2019-ben kezdődött, és a vizsgálat idején is bizonytalan a sorsa, ám eredetileg 2024-25 körül tervezték befejezni a munkálatokat. Ebben a változó időszakban vizsgáltam meg én a beruházást, és körülményeit, illetve nem mehetünk el a már meglévő strand része mellett sem, amely 2024-től ingyenessé vált a látogatók nagy örömeire. (23-25. kép) (URL-01)

Bendegúz strand – Balatonszárszó legkeletibb strandja a vasút közvetlen közelében található. A település legkisebb szabadstrandja mindössze 0,47 hektárt elfoglaló beruházás. A szabadstrand rendszeres karbantartás és folyamatos fejlesztések jellemzik. A bensőséges családi légkört megteremteni kívánó strand, igyekszik lehetőséget teremteni a fürdőzésre vágyó látogatók számára. (29-30. kép)

Móricz Zsigmond strand – A Balatonszárszó keleti szakaszán létesült beruházás, ami az elmúlt egy évtizedben jelentős fejlődésen ment keresztül, és mára egy rendkívül sokszínű szabadstrand vált belőle. Elhelyezkedése miatt kívül esik a központtól, és a település periferiájában foglal helyet, és ez által nyaraló beépítés övezi ezt az 1,18 hektáros létesítményt. (1-3. kép)

Balatonszárszói strand – Ez a beruházás Szárszó parti szakaszának a szívében fekszik, és a mindenkor szárszói hangulatot hordozza magában. Az elmúlt évtizedekben látszólag alig eszközöltek változtatásokat a strandon, ami azt is mutatja, hogy megtalálta a helyét a település életében. Egy tipikus balatoni strand képét vetíti elénk, ami a több, mint 50 éve nagyjából változatlan. Az egyetlen nagy változtatásának a fizetős ellenszolgáltatás visszahozását tartom, amely egy markáns szűrőintézkedés volt a látogatóközönség irányába. Méretét tekintve igen jelentős, 2,53 hektáron terül el, ami Szárszó legnagyobb beruházásává teszi. (26-28. kép)

Vízpart utcai szabadstrand – Ez a kifejezetten jelentős méretű, és óriási szabad felülettel rendelkező szabadstrand, mely eléri a 1,29 hektárt a vizsgált terület nyugati határán fekszik. Szomszédja, a Balatonszárszói strand mellett helyezkedik el. Nem lehet pontosan megítélni, mikor keletkezett, elvégre hivatalosan sohasem volt strandként számontartva. Mint ahogy a legtöbb strand esetén, úgy itt is az ide látogatók igénybevételével született meg. (31-33. kép)

EGYEDI TÁJÉRTÉKEK VIZSGÁLATA: (URL-04)

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) bekezdése értekezik az egyedi tájértékekről, ami egy adott tájra jellemző természeti képződmény, érték, az ember alkotta tájalkotó elemek, amelyek jelentősek voltak a társadalom, az esztétika, a természeti, történelmi, kultúrtörténeti, esetleg tudományos szempontból jelentősnek mondhatók a tájra nézve. Tájérték egyaránt található a lehatárolt tájsávon belül és kívül. Ezek elhelyezkedése és egymáshoz való viszonya látványkapcsolatokat alkot. A tájértékek többnyire a beruházások, illetve frekventált nézőpontok közelében létesülnek, csoportban helyezkednek el. Tájsávon belüli látványkapcsolatokat alkotnak. Településképileg meghatározók, amik mindig többletjelentést hordoznak. A tájértékek tehát elsősorban esztétikai értéket képviselnek, azonban fontos kulturális és identitásjelző tulajdonságuk is lehet. A tájsávban ezeket mérem fel, három csoportba sorolva, így megkülönböztetve a pontszerű elemeket, melyek leginkább szobrok vagy stációk, a vonalszerű elemeket, melyek megnyilvánulhatnak például fasorok formájában, illetve a felületi elemek, amelyek lehetnek többek közt parkok, beépített területek vagy terek. (34-45. kép)

A DÉLI PART TÁJ ÉS TELEPÜLÉSKÉPI VIZSGÁLATA:

A vizsgálat idején jelenlevő állapotokat tekintetében kategorizálnom kell a tájalkotó elemeket. Jelen vannak domborzati-, ökológiai-, ökonómiai-, történelmi-, kulturális-, elemek, melyek bizonyos minőségben és mennyiségben vannak jelen egy táj életében, amik meghatározzák annak arculatát. Ezek lehetnek természetes, mesterséges eredetűek, olyanok, melyek állandó, statikus jellegűek és olyanok is, melyek időszakos jelenségek.

A vizsgálat során megnéztem az elemeket, milyen táj- és településképi szerepet játszanak. A téma szoros kapcsolatban áll az egyedi tájértékekkel, és a frekventált nézőpontokkal, valamint tájkapcsolatok témakörével. Ezek markánsan egymástól el nem választhatók, csupán más szemszögből való megközelítéssel viszonyulunk ugyanazon elemekhez, tényekhez. A terepi bejárásokon túl a lakosság, és az ide látogatók, összességében a tájsávot használóktól szerzett információt kellett használnom, utóbbihoz kétféle módon tudtam hozzá jutni, egy kérdőív formájában, illetve az elemek megfigyelése által.

FREKVENTÁLT NÉZŐPONTOK ÉS TÁJKAPCSOLATOK:

A frekventált nézőpontnak számítanak azok a helyszínek, ahol az emberek hosszabb ideig tartózkodnak, és amelyek könnyen hozzáférhetőek és megközelíthetőek mindenki számára. Ezek többek közt lehetnek közterek, parkok vagy közlekedési útvonalak. Ennek megfelelően az a vizsgált tájsáv határain belül fellelhető összes park, tér, sétány, vagy egyéb járható útvonal, melyet az emberek használatba vesznek rekreációs időtöltés céljából. Ezek a területek időszakosan, vagy korlátlanul látogathatók, és területükön van esély arra, hogy bizonyos

esztétikai látvány- és tájkapcsolatok feltáruljanak a látogatók számára. Különválasztottam azokat a nézőpontokat, melyek a közterületen helyezkednek el azoktól, melyek valamelyik beruházás területén fedezhetőek fel. A frekvenciált nézőpontokon túl megvizsgáltam a látvány- és tájkapcsolatokat, amelyeket úgy lehet legjobban leírni, mint a vizsgált mintaterület határain belül és kívül jelenlévő látványelemek közötti viszonyt, amelyeket csak bizonyos frekvenciált nézőpontból lehet jól megvizsgálni. Ez a kívül eső tájalkotó elemek, melyek egyúttal látványelemek is, kontextusba helyezik a lehatárolt tájsávot tájképileg, és meghatározó szerepük van a vizsgált táj életében. A tájsávon belül például az egyedi tájértékek nyújtanak látványkapcsolatokat, még azon kívül főleg a domborzati vagy ember alkotta elemek teszik ugyanezt.

FORRÁS- ÉS IRODALOMKUTATÁS:

A forrás- és irodalomkutatás inkább alátámasztó és kiegészítő jellegű munka volt, mellyel megalapoztam a történelmi, az ökológiai, a turisztikai és a településsel kapcsolatos vizsgálataimat. Az irodalomkutatásom esetében elsősorban azokat a műveket céloztam, melyek régen íródtak, azonban ügyeltem, hogy olyan információkra hivatkozzam, amelyek a mai napig megállják a helyüket. Az írott forrásokon túl adott esetben a térképi és egyéb információkat is felhasználtam, ezek a kategóriák mentén kialakítottam földrajz, élővilág, települések és turisztika, valamint a történelem témájú szekciókat, melyekbe a későbbiekben felsorolt források vannak szisztematikusan besorolva.

KÉRDŐÍV ISMERTETÉSE:

Az emberek véleménye és álláspontja nélkülözhetetlen a szakdolgozat szempontjából, mivel egy kiemelt jelentőségű turisztikai környezetben, ahol az egész táj döntően az emberek rekreációját hivatott kiszolgálni, ott létfontosságú az emberek viszonyát értelmezni a tájjal és a beruházásokkal. Ennek a legcélravezetőbb eszközei közt szerepel a kérdőív is, amiben 17 kérdést állítottam össze, melyben két nagy témát járok körbe, ezek pedig a kitöltők tájhoz való viszonya és az egyes beruházásokhoz való viszonya. A kérdőív, maga nem lesz reprezentatív, mivel valóban ezzel nem tudunk mindenkit megszólítani, aki aktívan használja, vagy használta a tájat. Igyekeztem olyan kérdéseket egyaránt feltenni, melyek egyértelmű és világos, rövid választ tudnak adni a kitöltők, valamint olyat is, ahol ki tudják fejezni véleményüket és álláspontjukat a balatoni táj jelenlegi állapotával, illetve az ahhoz való viszonyukkal kapcsolatban. Egyes kérdéseknél fontosnak találtam az impresszió szerepét, így saját képeket felhasználva megkérdeztem az embereket az esztétikáról, illetve személyes preferenciáról.

VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

A vizsgálat módszerek gyakorlati alkalmazása olyan feladat, mely a fentebb leírt adathalmazokból egy letisztult rendszert alkot.

EGYEDI TÁJÉRÉTÉK VIZSGÁLATI EREDMÉNYE

Rengeteg tájérték található a területen. Ezek között a legnagyobb mértékben a *pontszerű* elemek vannak, kisebb méretük miatt bárhol alkalmazhatók, több is elfér belőlük egy területen, és könnyen megfogalmazható bennük a helyiek identitása. Ezek jelentős része kapcsolódik más elemek. A következő csoport *felületi* elemek, melyek elszórtan helyezkednek. A látogatók rekreációs céllal keresik fel ezeket a területeket, így funkciójuk is ez. Többnyire közparkok, ligetek, egyéb zöldfelületek, melyek területén általában a pontszerű elemeknek is találhatók.

A harmadik kategóriát a *vonalszerű* elemek, így melyek sétálóutcák, sétányok vagy sorfák alkotják. Hasonlóan felületi tájértékeknek, itt is a rekreációs célt szolgálnak. Ez látható az 5, 6, 7. táblázatban

Pontszerű elemek neve:	Típus	Helyszín	Kül-belterület	Állapot	Veszély	Tulaj
Kvassay Jenő emlékmű	Szobor	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Balatonföldvári kikötői kilátó	Kilátó	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Halászfű szobor	Szobor	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Holovits György szobra	Szobor	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Kikötői Fakereszt	Kereszt	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Négyen együtt szobor	Szobor	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
József Attila emlékmű	Szobor	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Glóriát tartó lány szobor	Szobor	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
József Attila halotti emlékmű	Szobor	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Zenepavilon	Pavilon	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Csukás István szobor	Szobor	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Szántódi kilátó	Kilátó	Szántód	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Mihály Tamás fája	Szobor	Szántód	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Rév csárda	Csárda	Szántód	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat

Csokonai Vitéz Mihály szobra	Szobor	Szántód	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
------------------------------	--------	---------	------------	--------	-----------------	--------------

Vonalszerű elemeket neve	Hossz (m)	Típus	Anyag	Állapot	Helyszín
Somogyi Béla utcai bicikli úti fasor	1323.41	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Rákóczi Ferenc- és Somogyi Béla utcai fasor	2887.83	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Rákóczi Ferenc- és Somogyi Béla utcai fasor	3025.88	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Rákóczi Ferenc utcai fasor	1295.64	Fasor	fa	kiváló	Balatonszárszó
Móricz Zsigmond utcai fasor	1263.85	Fasor	fa	kiváló	Szántód
Kvassay sétány	915.54	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Kvassay sétány	912.12	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Kikötői fasor	125.93	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár

Felületi elemek neve	Terület (m ²)	Típus	Anyag	Állapot	Helyszín
Galamb-sziget	9347.65	Park	gyep	jó	Balatonföldvár
Tóparti park	13381.1	Park	gyep	kitűnő	Balatonszárszó
Herman Ottó utcai park	1142.71	Park	gyep	jó	Szántód
Gyulai Jenő utcai park	10624.4	Park	gyep	jó	Szántód
Balatonföldvári kutyastrand	18326.7	Park	gyep	jó	Balatonföldvár
Vízpart utcai liget	6052.15	Park	gyep	jó	Balatonszárszó
Rákóczi Ferenc utcai Villasor	14158	Park	beton	kitűnő	Balatonföldvár

Rákóczi Ferenc utcai Villasor	30010	Park	beton	kitűnő	Balatonföldvár
Fesztiváltér	1280.65	Park	szórt burkolat	kitűnő	Balatonföldvár
Kisfaludy Sándor utcai kilátó	1630.37	Park	gyep	kitűnő	Szántód
Gyulai Jenő utcai kutas park	790.96	Park	gyep	kitűnő	Szántód
Rév utcai liget	1532.74	Park	gyep	jó	Szántód
Szabolcs és Csokonai utcai park	5578.83	Park	gyep	jó	Balatonszárszó
Csukás színház	672.48	Színház	tégla	kitűnő	Balatonszárszó
Juhász gyula utcai strand	0	Park	gyep	jó	Szántód

A DÉLI PART TÁJ ÉS TELEPÜLÉSKÉPI VIZSGÁLAT EREDMÉNYE

A lehatárolt terület a Somogyi Parti Sík nevű kistájba (DÖVÉNYI, 2010) tartozik, és az egész táj a Balaton köré épül. Meghatározó tájképileg a túlsó part egésze. Az egységes táji elemek mellett mindhárom érintett településrésznek egymástól részben eltérő *genius locija* van. (URL-01)

A földvári parti sík:

A földvári parti síknak vannak a legmeghatározóbb tájképi elemei. A Rákóczy Ferenc és Somogyi Béla utcán található platán fasorok mellett a part közeli Kvassay sétány az, ahol további kiültetést alakítottak ki, melyek védettek. Ezek nem csak a látvány, hanem a kultúra és az identitás miatt is meghatározó, ami miatt helyi védelem alatt állnak. Ez igaz a korábban említett fasorra is, melyek Földvár beruházásait kötik össze. Azt állapítottam meg, hogy Balatonföldvárnak jól megtervezett tájképi rendszere van. Ezt bizonyítja villasor, amely tagjai vendéglátóhelyekként funkcionálnak. Építészeti stílusuk szinte egyöntetűen az 1900-as évek első felét idézni, mert a villasor ekkor keletkezett. Ökológiai szempontból kevés a nádas felület, a turizmus miatt (SASS, et al. 2018a) ez már a nyaralóövezet teljes hiányán is megmutatkozik. A szerkezetében látszik, hogy ezen a szakaszon kezdettől fogva egy végig sétálható, biciklizhető vagy autózható, itt a beruházások csak kisebb csomópontokként szolgálnak. Az egész földvári szakaszon csupán három oda nem illő látványi elem van, az új hajókikötő mólószárai, valamint az azzal járó munkálatok, két szállodakomplexum, amelyek régen épültek, melyek a beruházások mellett helyezkednek el. Ezek teljesen tájidegen elemek

településképileg is. Tipikusan a földvári parti tájkép sajátosságai a villák, az építészeti stílus, a nagyobb léptékű létesítmények, és a platánsorok. (SASS ET AL. 2018a)

A szántódi parti sík:

Szántód tájképe visszafogottabb a földvárinál. Építkezés rendszer van jelen. Az egész településen a kertvárosias berendezkedés a jellemző, ahol csak a parton vannak tájat érintő beruházások. A vizsgált területen itt a legnagyobb az ökológiai zöldfelület, amit nádasok, erdős területek alkottak. Ez az ökológiai és turisztikai területhasználat harmóniájára utal. A rekreációs zöldfelület mértéke is jelentős, amely kisebb parkokban, játszóterekben a településen elszórtan jelenik meg. A beépített területek között a Parti villasor az, ami sétálóutcaként településrész arculatában meghatározó. A Balaland szállodakomplexum, méretei és kinézete miatt negatív fogadtatást kapott a helyiek körében. Emellett a Rév az, amely a település történetével összekapcsolódik, és a helyi tájképek és látványosságok legmeghatározóbb eleme. (SASS, et al. 2018b)

A szárszói parti sík:

Balatonszárszó és Szántód egymással hasonlatosak településszerkezetileg. Mindkét esetben jelentős a nyaralóövezet, ami kertvárosias beépítésben nyilvánul meg, a nagyobb léptékű nádasfoltok jelenléte is egy közös pont, mivel itt különválnak a turisztikai és az ökológiai part szerepe, amely harmonikusan megférnek egymás mellett. Ami Szárszó esetében egyedi, az a centralizált struktúra, ahol több tájértékek egy helyre vannak összesűrítve, ami a Tóparti parkot és környékét jelenti. Ebből a középpontból az elemek sűrűsége a külterület felé egyre lazul. Ezek főleg kulturális elemek, például színház, pavilon, irodalmi állomások, parkok, emlékhelyek találhatók itt. Ez a környezet ágyaz meg az itt található 4 beruházásnak. (SASS, et al. 2019c)

Táj meghatározó elemei

A vizsgálatok során 5 kategóriában találtam olyan elemeket, melyek nélkül a Déli parti táj nem lenne ugyanaz. Az első a *Domborzati*, melyekben a következő alkotóelemek vannak: Balaton, túlpart, Tihany, Badacsony, löszfal, sekély víz, aranyhíd látképe. Ezek elsősorban esztétikai, tájképi jelentőségük van. Következő a *Közlekedésinfrastrukturális* elemcsoport, melynek 2 tagja van, a rév és a vasút. Ezeknek a közlekedésen túl történelmileg is jelentős hatása volt a tájra. A *Kulturális* kategóriába tartoztak a szobrok és stációk, közösségi terek, parkok, sétányok, kilátók, üdülőövezetes és villás berendezkedés és építészet, melyek elsősorban településképileg voltak meghatározóak. Az *Ökológiai* elemek közé soroltam a hattyúkat, nádasokat, platánsorokat és az erdőket. Végül a *Turisztikai* kategóriába tartoznak bele a strandok, a

hajókikötők és a vitorlások. Ezek olyan elemek, melyek a táj egészére igazak, nem csak egyes településrészekre.

FREKVENTÁLT NÉZŐPONTOK ÉS TÁJKAPCSOLATOK VIZSGÁLATI EREDMÉNYE:

A vizsgálat eredménye rávilágított, hogy egy ilyen kiemelt térségben gyakorlatilag az összes olyan közterület, amely az egyedi tájértékként nyilván van tartva, tehát frekventált nézőpontok is így minden annak minősül. Ezek mind értékes területek is egyben, melyek meghatározó helyszínek a településkép szempontjából. 16 ilyen pontot találtam.

A frekventált nézőpontokból való megfigyelés feltárta azt is, hogy a tájkapcsolatokat elhelyezkedésük szerint ketté lehet osztani, így létrehozva az Északi- és a Déli parti tájképi látványelemekre. Az északi part esetében 5 látványelem van, melyek egymáshoz vonalasan kapcsolódnak a Balaton túlsópartján, nyugatról keletre haladva, ezek a következők: Badacsonyi látvány, Észak-nyugati látvány, Tihanyi látvány, Észak-keleti látvány, Keleti látvány.

A déli parton három látványelem található, melyek szintén kisebb területen, egymáshoz közelebb, háromszöget alkotnak. Ezek nyugatról keletfelé haladva a Szárszói-Földvári löszfal- és kilátó látvány, a Kőröshegyi völgyhíd látvány, valamint a Szántódi látvány. Ez látható a 8. táblázatban

Név	Típus	Helyszín
Kutyabarát strand	strand	Balatonföldvár
Kvassay sétány	Sétány	Balatonföldvár
Fesztivál tér	Tér	Balatonföldvár
Rékóczy Ferenc és Somogyi Béla utca	Sétáló utca	Balatonföldvár
Tóparti park	Park	Balatonszárszó
Szabolcs és Csokonai utcai park	Park	Balatonszárszó
Balatonszárszói vasútállomás	Vasútállomás	Balatonszárszó
Móricz Zsigmond utca	Sétáló utca	Balatonszárszó
Mikszáth Kálmán utca	Sétáló utca	Balatonszárszó
Juhász Gyula utcai park	Park	Szántód
Gyulai Jenő utcai kutas park	Park	Szántód
Gyulai Jenő utcai park	Park	Szántód
Kisfaludy Sándor utcai park	Park	Szántód
Aranyhíd utca	Sétáló utca	Szántód
Parti villasor	Sétáló utca	Szántód
Gyulai Jenő és Móricz Zsigmond utcai park	Park	Szántód

KÉRDŐÍV EREDMÉNYE:

A kérdőív tehát 17 kérdésből áll, a szakdolgozat leadásáig 35 fő töltötte ki. Ez a kérdőív nem minősül reprezentatívnak. A vizsgálat során 2 fő témát jártam körül, a kitöltők tájhoz való viszonyát, valamint a beruházásokhoz való viszonyukat. (1. Melléklet)

Tájhoz való viszony:

Arra a kérdésre, hogy „Mi határozza meg a tájat számukra?” a következő tendenciákat adták a válaszok:

Parkosított strandok, sekély víz és zöldterületek – A zöld környezet nagyban befolyásolja a megítélést és a kapcsolódást egy tájhoz, ennek számos oka lehet, de a legvalószínűbb, hogy az ember közérzetét javító, nyugtató hatást kelt.

Közösségi terek és sétányok – A kitöltők kiemelték azon területeket, ahol minőségi időt tölthettek. Ezeket én már korábban táblázatba foglaltam. Ezek a frekvenciált nézőpontok.

Látvány és tájképi adottságok – A vizuális összhatás, ami ugyancsak a frekvenciált nézőpontokból történik ugyancsak mélyíti a kapcsolatot a táj és a látogató között.

Védett zöldterületek és élővilág – A kitöltők kiemelték a védett területek és az őshonos ökoszisztéma jelentőségét, ami a táj alapalkotóeleme. Eszerint az értékrendjükben jelentős szerepet kap, és a tájsávbán is meghatározó ez a zöldterület jelenléte, amit a látogatók észlelnek is.

A „Hogyan képzelik el a jövőt?” kérdésre a következő kategóriák foglalják össze az ismétlődő válaszokat.

Természetvédelem és fenntarthatóság – Igény mutatkozik a természetvédelemre, és a fenntarthatóság alapú megközelítésre. A társadalom arra a felismerésre jutott, hogy az őshonos ökoszisztéma nélkül egy táj sem marad olyan, mint amihez kialakult a kötődés.

Kisebb, környezetbarát fejlesztések – Ennek oka azok a negatív tapasztalatok lehetnek, amik a Balatonhoz hasonlatos létesítményekkel vannak összefüggésben, melyek közellenszenv tárgyát képezik.

Szabadstrandok és szabad hozzáférés – A kitöltők szeretnék, ha a gyakorlatban a társadalomé legyen a Balatonpart. Ez egy mai folyamatra utal, amely lehetővé teszi ennek az igénynek megvalósításának a visszaszorítását.

Ebben a témakörben az utolsó kérdés a „Milyen konfliktusok vannak jelen?”

Túlzott beépítés és magánterületek – A parti síkon túlságosan jelentős az beépítettség, ami megakadályozza az egységes bejárható közterületekből álló part lehetőségét. Ráadásul ez a folyamat egyre növekvő tendenciát mutat.

Természetkárosítás, nádasok eltűnése – A folyamatos beépülés, az óriásberuházások létesítése a természet károsítását és a nádasok eltűnését hozta magával. Ez azért zavaró, mivel a tájsáv egyik jellegzetessége a szóban forgó zöldinfrastruktúra, ami a helyi ökoszisztéma otthonául és mentsváraként is egyaránt szolgál.

Parkok és közterületek hiánya – Mivel ez egy turisztikai térség, ezért a rekreációs folyamatokhoz szükség van erre alkalmas területre. Ezek azok a frekventált nézőpontok, melyekből nincs elég ahhoz, hogy kielégítse a vizsgált tájsávhoz támasztott igényeket.

Beruházásokhoz való viszony:

Elsőként arra voltam kíváncsi, hogy a milyen az egyes strandok látogatása, mik azok a tulajdonságok, amik szimpatikusak a látogatók számára. A nagyobb alapterület, a természetközeli- vagy parkosított szabadstrandok voltak azok, amik a legtöbb szavazatot kapták. Ezek mellett kíváncsi voltam, mely hajókikötőket látogatják a háromból, és kiderült, hogy a Keletföldvári hajókikötőt és a Szántódi Révet látogatják szívesebben. Ezek mellett arra is kíváncsi voltam, hogy a nagyobb mértékű beruházások - a hajókikötők és szálloda - milyen jelentőséggel bír a tájban a kitöltők szerint. Úgy látták, hogy mind a három kikötő és a szálloda is meghatározó, de ezzel szemben csak a Keletföldvári hajókikötő és a Szántódi rév volt képes beilleszkedni a tájba megítélésük szerint.

A TÁJBAILLESZTÉS VIZSGÁLATI EREDMÉNYE:

A vizsgálatokat személyes jelenléttel, helyszíni bejárással végeztem. Három időszámban folyt a nyári időszak alatt a vizsgálat július 15-től egy héten át, utána pedig időszakosan. A vizsgálati órák egy délelőtti, egy délutáni, és egy dél környéki időszakban történtek 2,5 óra különbséggel. Ezeket megelőzték az előkészítő munkálatok és korábbi időpontokban végzett felmérések, amelyek közel egy éves folyamatos felülvizsgálatot eredményezett. Az egy hét alatt mind a tíz beruházást végig jártam, megfigyeltem, mikor hol, és hányan vannak, ezzel együtt felmértem a zöldfelület méreteit. Az első táblázaton az időbeosztásom látható, az 1 – a Vízpart utcai szabadstrandot jelenti, 2 – Szárszói Főstrand 3 – Móricz Zsigmond utcai strand, 4 – Bendegúz strand az 5 – Nyugati strand, 6 – Régi hajókikötő, 7 – Keleti strand 8 - Szántódi strand, 9 – Szántódi rév, és végül a 10 –a Balaland szállodakomplexumot. A második táblázatban pedig ebbe helyettesítettem be. Ez látható a 9, 10, 11. táblázatban

Beruházás	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Alapterület (ha)	1,29	2,53	1,18	0,47	3,89	13	3,22	0,39	2,11	5,5
Zöldfelület (ha)	1,26	1,86	0,93	0,38	2,03	2,26	2,76	0,30	0,04	2,67

Dátum	Délelőtt				Dél körül					Délután				
	10	10:30	11	11:30	12	12:30	13	13:30	14	14:30	15	15:30	16	16:30
7.15	1	1	2	2			1	1	2	2	1	1	2	2
7.16	3	3	4	4			4	4	3	3	3	4	4	4
7.17	5	5	6	6			6	6	5	5	5	6	6	6
7.18	7	7	8	8			8	8	7	7	7	8	8	8
7.19	9	9	10	10			10	10	9	9	9	10	10	8
7.20	1;2	3;4	5;6	7;8	9;10		7;8	5;6	9;10				4;3	2;1
7.21	10;9	8;7	6;5	4;3	2;1				3;4	5;6	7;8	9;1		

Kelt	Nap	Délelőtt				Dél körül					Délután				
		10	fél 11	11	fél 12	12	fél 13	13	fél 14	14	fél 15	15	fél 16	16	fél 17
7.15	hétfő	40	60	200	200			150	200	350	350	300	350	450	450
7.16	kedd	50	60	50	80			150	200	400	450	500	300	320	300
7.17	szerda	220	250	250	250			400	400	480	550	650	450	420	400
7.18	csütörtök	100	150	200	250			450	450	400	550	550	650	650	650
7.19	péntek	100	150	450	10			400	400	250	200	150	800	800	100
7.20	szombat	100; 400	200; 300	200; 400	250; 300	9; 900		50; 900	700; 700	550; 700				750; 650	600; 500
7.21	vasárnap	300; 3	400; 250	450; 250	400; 300	750; 250				600; 800	800; 650	600; 800	30; 500		

Ökológiai tájbaillesztés vizsgálati eredménye:

Az objektív mérések rávilágítanak, a helyi élővilággal való együttélés sikerességére. Nagyon változatos eredmények születtek, a teljes sikertelenségtől a teljes harmóniáig gyakorlatilag minden kategóriában volt valamennyi eredmény. Egy olyan minta bontakozik ki, mely azt mutatja, hogy a strandok általánosan jobban be tudtak illeszkedni, míg a hajókikötők, és a szálloda nem, vagy sokkal kevésbé volt sikeres. Ez látható a 12. táblázatban

Beruházások	Beépítettség mértéke	Nádasok jelenléte	Túlterheltség	ÖSSZPONT:
Balaland Residence	0	0	0	0
Szántódi Rév	0	1	0	1
Szántódi Szabadstrand	2	0	2	4
Balatonföldvári Keleti Strand	2	1	2	5

<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	0	0	1	1
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	1	0	0	1
<i>Bendegúz strand</i>	1	0	2	3
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	2	2	2	6
<i>Balatonszárszói Strand</i>	1	1	2	4
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	2	2	2	6

Funkcionális tájbaillesztés vizsgálati eredménye:

A vizsgálat egy rendkívül pozitív képet fest, mivel nincs olyan beruházás, ahol ne volna 50% feletti a sikeresség mértéke. Ami egyértelműen azt az eredményt mutatja, hogy ezekre a létesítmények mind tájszerkezetileg, mind funkciójukat tekintve sikeresen beilleszkedtek. Az itt végzett mérések eredményei alapján levonható az a következtetés, hogy ezekre a beruházásokra a településszerkezetileg igény mutatkozik. Persze valódi megítéléshez ennél árnyaltabb képet kell kapni. Ez látható a 13. táblázatban

Beruházások	Szomszédos tájhasználat és viszony	Parkolóhely	Kihasználtság	ÖSSZPONT:
<i>Balaland Residence</i>	1	2	2	5
<i>Szántódi Rév</i>	2	2	1	5
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	2	0	2	4
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	1	1	2	4
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	2	1	2	5
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	1	1	2	4
<i>Bendegúz strand</i>	2	0	1	3
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	2	2	2	6
<i>Balatonszárszói Strand</i>	2	2	2	6
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	2	2	1	5

Esztétikai tájbaillesztés vizsgálati eredménye:

Ez talán a legkomplexebb vizsgálat, mivel itt olyan elemekről is beszélnünk kell, ráadásul olyan mértékben, amihez a terepi felmérésből szerzett elsődleges információ túl nagy mértékben kellenek kiegészítő, alátámasztó információk, amelyek mankójaként szolgálnak a kutatásnak. Ebbe tartozik az egyedi tájérték vizsgálat, frekvenciált nézőpontok és tájkapcsolatok vizsgálata, a déli part táj és településképi vizsgálata, vagy éppen olyan források, mint a Településarculati Kézikönyv. Az eredményeket ezért a már említett eredményekkel együtt érdemes vizsgálni, hogy még árnyaltabb képet kapjunk. A pontok szempontjából itt a közepes, vagy annál valamivel erősebb eredmények voltak az általánosak. Előjön az a minta, mint az ökológiai tájbaillesztés esetén, hogy a strandok általánosan jobb pozíciót érnek el, mint a hajókikötők, illetve a szállodakomplexum. Ennek több oka is lehet, mivel az értékes látványelemek túlnyomóan kedvezőek voltak, a legélesebb kontrasztot a „Harmonizálás a táj egészével, a lehatárolt területtel és kontrasztosság” kategóriában volt, így a választ is ott kell keresnünk meglátásom szerint. Így arra a következtetésre jutottam, hogy a legtöbb beruházásnak többnyire sikerült a tájba beilleszkedni vagy elvegyülni, bár ennél kedvezőbb eredményt is el lehet érni. Ez látható a 14. táblázatban

Beruházások	Értékes látványelemek száma	Takarás mértéke	Harmonizálás a táj egészével, a lehatárolt területtel és kontrasztosság	ÖSSZPONT:
<i>Balaland Residence</i>	2	0	0	2
<i>Szántódi Rév</i>	2	1	0	3
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	2	1	2	5
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	1	1	2	4
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	2	2	2	6
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	2	2	0	4
<i>Bendegúz strand</i>	2	0	2	4
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	1	2	2	5
<i>Balatonszárszói Strand</i>	1	1	2	4
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	0	1	2	3

Társadalmi fejlesztési potenciál vizsgálati eredménye:

Ez a vizsgálat eredményivel inkább árnyalja a korábbiakat, mintsem azzal egyenértékű értékelési szempontrendszerként kellene tekinteni rá. Ez egy összetett és információval teli

kategória, ami inkább egy visszajelzést és irányt adó vizsgálatirészként tartok számon. Az eredmények arra mutatnak, hogy a Szántódi rév és Balalandon kívül alapvetően jó irányba haladnak a beruházások. Tagadhatatlan, hogy vannak még a hiányosságok, ezek inkább a 7, vagy kevesebb pontot szerzett létesítmények példáján a legészrevehetőbb, ott már ajánlottan tartom a beruházás fejlesztését, ahogy azt is, hogy a társadalmi igényekre, és a jelenlegi állapotra való reflektálásra fektessenek nagyobb hangsúlyt. Ez látható a 15. táblázatban

Beruházások	Területtel való szimpátia	Célközönség	Társadalmi kutatásból fakadó fejlesztési igények	Megközelíthetőség	Vendéglátó egységek jelenléte	Meglévő funkciókon túli kapacitások és lehetőségek	ÖSSZPONT:
<i>Balaland Residence</i>	0	1	0	2	0	1	4
<i>Szántódi Rév</i>	0	0	1	2	2	0	5
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	2	2	2	1	0	0	7
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	2	1	1	1	2	2	9
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	1	1	1	2	2	0	7
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	2	1	1	1	2	2	9
<i>Bendegúz strand</i>	2	2	0	2	1	0	7
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	2	2	2	1	1	2	10
<i>Balatonszárszói Strand</i>	2	1	1	2	2	2	10
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	2	2	2	1	0	2	9

A három fő vizsgálati- és az alátámasztó szempont eredményeinek egységes elemzése:

Jól látható, hogy a fő vizsgálati szempontok megadják a tájbaillesztés sikerességét. Megítélésem szerint, nagyon változatos eredmények születtek. Széles a szórás, és csak három kategóriába lettek beosztva, ami azt jelenti, hogy nem volt olyan beruházás, ami nem tudott beilleszkedni a tájba. Ez látható a 16, 17. táblázatban

Beruházások	Ökológiai tájbaillesztés	Funkcionális tájbaillesztés	Esztétikai tájbaillesztés	Fő-tájbaillesztés	Százalék
<i>Balaland Residence</i>	0	5	2	7	38,89
<i>Szántódi Rév</i>	1	5	3	9	50,00
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	4	4	5	13	72,22
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	5	4	4	13	72,22
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	1	5	6	12	66,67
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	1	4	4	9	50,00
<i>Bendegúz strand</i>	3	3	4	10	55,56
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	6	6	5	17	94,44
<i>Balatonszárszói Strand</i>	4	6	4	14	77,78
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	6	5	3	14	77,78

Beruházások	Ökológiai tájbaillesztés	Funkcionális tájbaillesztés	Esztétikai tájbaillesztés	Társadalmi fejlesztési potenciál	Összesített tájbaillesztés	Százalék
<i>Balaland Residence</i>	0	5	2	4	11	36,67
<i>Szántódi Rév</i>	1	5	3	5	14	46,67
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	4	4	5	7	20	66,67
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	5	4	4	9	22	73,33
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	1	5	6	7	19	63,33
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	1	4	4	9	18	60,00
<i>Bendegúz strand</i>	3	3	4	7	17	56,67
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	6	6	5	10	27	90,00
<i>Balatonszárszói Strand</i>	4	6	4	10	24	80
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	6	5	3	9	23	76,67

ÉRTÉKELÉS

Ide kapcsolódik az eredményeket megjelenítő tervlap tervlap

BERUHÁZÁSOK BEILLESZKEDÉSÉNEK SIKERESSÉGE:

Balaland Residence szállodakomplexum:

Ökológiai Tájbaillesztés: 0 pont. Negatívan teljesített az ökológiai beillesztésben, nem sikerült beilleszkedni a tájba, mivel egyáltalán nem is törekedtek erre. Nélkülöz közel minden őshonos elemet, nincs tekintettel a környezetére, és aktív zavarást biztosít. Nem sikerült az ökológiai tájbaillesztés.

Funkcionális Tájbaillesztés: 5 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal semleges. Elegendő parkolóhely van a beruházás területén belül, vagy ahhoz kapcsolódóan. A beruházás nagy tömegek befogadására alkalmas teljes kihasználtsággal. Sikeresen beilleszkedett a tájba.

Esztétikai Tájbaillesztés: 2 pont. A beruházásnak sikerült esztétikailag elvegyülni a tájban, mivel sok látványelem tárul fel a beruházás területéről, azonban a takarás mértéke sajnos jelentős, illetve a beruházás megjelenése jelentősen elüt a környezetétől.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 4 pont. A beruházás elhelyezkedése és kialakítása jól illeszkedik a tájba, azonban a látogatók számára kevésbé szimpatikus, rövid látogatások jellemzőek. A területen néhány nagyobb mértékű fejlesztés válhat szükségessé. A beruházás könnyen megközelíthető, és többféle útvonal áll rendelkezésre. A közvetlen környezetben nincs más vendéglátóhely, ezek további bővítése csak korlátozottan lehetséges.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 38,89% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 36,67%, így összességében elmondható, hogy a beruházás sikeresen el tudott vegyülni a tájban.

Szántódi rév

Ökológiai Tájbaillesztés: 1 pont. Egyedüli érdemi ökológiai értéke az a kevés nádas, mely valamilyen menedéket tud nyújtani a helyi ökoszisztémának. Egyébként, jelentős a beépítettség és a burkolt terület aránya, és a rengeteg áthaladó látogató miatt is nagy a terhelés. Nem sikerült ökológiai szempontból beilleszteni a tájba a beruházást.

Funkcionális Tájbaillesztés: 5 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal szimbiózisban van, elegendő parkolóhely van a beruházás területén belül, vagy ahhoz kapcsolódóan, illetve A beruházás kis tömegek befogadására alkalmas, és nagyjából ki is van használva. Sikeresen beilleszkedett a tájba.

Esztétikai Tájbaillesztés: 3 pont. A beruházás területén sok látványelem tárul fel, azonban sajnos a takarás mértéke jelentős, illetve a beruházás markánsan elüt a környezetétől, és emiatt kijelenthető sikeresen el tudott a beruházás vegyülni a tájban.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 5 pont. A beruházás harmonikusan illeszkedik a környezetbe, a látogatók inkább csak rövid látogatásokra használják. A fejlesztési igények mérsékeltek, a beruházás könnyen megközelíthető, többféle közlekedési útvonallal. A környező területen számos vendéglátó egység található, de a beruházás mellékfunkcióinak további bővítésére korlátozott.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 50% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 46,67%, így összességében elmondható, hogy a beruházás sikeresen el tudott vegyülni a tájban.

Szántódi szabadstrand

Ökológiai Tájbaillesztés: 4 pont. A beruházást nem terhelik túl, legalábbis nem huzamosabb ideig, és alacsony a beépítettség. Sajnos azonban nem maradt olyan állományt, ami az emberi zavarást tompítaná. Mindenesetre kijelenthető összességében, hogy sikerrel beilleszkedett ökológiailag a tájba.

Funkcionális Tájbaillesztés: 4 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal szimbiózisban van, de sajnos kevés az elegendő parkolóhely. Nagy tömegek befogadására alkalmas teljes kihasználtsággal. Sikeresen beilleszkedett a tájba.

Esztétikai Tájbaillesztés: 5 pont. Itt is sok a látványelem, ami feltárul. A takarás mértéke jelentős ugyan jelentős, emellett pedig beruházás teljesen harmonizál a környezetével. Emiatt kijelenthető, hogy a beruházás sikeresen be tudott illeszkedni a tájba.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 7 pont. A beruházás sikeresen beilleszkedett a táji környezetbe, a látogatók szívesen felkeresik, így hosszabb távon, rendszeresen visszatérnek. A területen nincs szükség további fejlesztésekre, mivel az eredeti funkció teljes mértékben kielégíti az igényeket. A megközelítési lehetőségek ugyan korlátozottak, de egyszerűek és egyértelműek (vonat, kerékpár, gyalog, autó, roller), míg a közvetlen környezetben nem találhatók vendéglátó egységek. A fő funkció mellé további kiegészítő tevékenységek bevezetése nem lehetséges.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: xx% a kibővített tájbaillesztési érték pedig yy%, így összességében elmondható, hogy sikerült a beruházást beilleszteni a tájba.

Balatonföldvári Kelelti strand

Ökológiai Tájbaillesztés: 5 pont. Ez egyértelmű jele annak, hogy sikeresen beilleszkedett a tájba a beruházás ökológiai szempontból, mivel alacsony a terület beépítettsége, egyáltalán nincs túlterhelve, emellett a szomszédban van egy jelentősebb méretű nádas, erdős terület.

Funkcionális Tájbaillesztés: 4 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal semleges. Elegendő parkolóhely van, de a beruházás területén kívül, nagy tömegek befogadására alkalmas teljes kihasználtsággal. Sikeresen beilleszkedett a tájba.

Esztétikai Tájbaillesztés: 4 pont. A beruházás területéről csak részlegesen tárulnak fel a látványkapcsolatok és a takarás mértéke pedig közepesen jelentős. Továbbá harmonizál a környezetével, ami miatt sikeres volt az esztétikai tájbaillesztés.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 9 pont. A beruházás sikeresen beilleszkedett a táji környezetbe, ami pozitív fogadtatást kapott a látogatóktól, akik szívesen térnek vissza rövidebb látogatásokra. A területen csak mérsékelt fejlesztési igények szükségesek. A megközelítési módok korlátozottak, de jól használhatók, így a hely könnyen megközelíthető. A közvetlen környezetében sok vendéglátóhely található, továbbá a fő funkción kívül sok kiegészítő lehetőséget is adódhat a területen.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 72,22% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 66,67%, így összességében elmondható, hogy sikerült a beruházást beilleszteni a tájba.

Régi balatonföldvári hajókikötő

Ökológiai Tájbaillesztés: 1 pont. Nem sikerült beilleszteni ökológiailag a tájba. Ez annak köszönhető, hogy elhanyagolható a nádas terület, ami nem tud védelmet nyújtani, jelentős az emberi jelenlét, és a túlterheltség az túlnyomó részén, és meghaladja a beépítettség a 40%-ot.

Funkcionális Tájbaillesztés: 5 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal szimbiózisban van, elegendő parkolóhely van, de a beruházás területén kívül. A beruházás nagy tömegek befogadására alkalmas teljes kihasználtsággal. Sikeresen beilleszkedett a tájba.

Esztétikai Tájbaillesztés: 6 pont. Tájbaillesztés: Sok látványelem tárul fel, a takarás mértéke nem jelentős, illetve a beruházás teljesen harmonizál a környezetével. Emiatt kijelenthető, hogy esztétikailag a sikeres tájbaillesztésen túl a terület meghatározó elemévé vált.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 7 pont. A beruházások pozitív benyomást keltenek a látogatók körében, akik rövid időre látogatnak el, de gyakran visszatérnek. A területen csak mérsékelt fejlesztési igényekre van szükség. A beruházás többféle közlekedési eszközzel és útvonalon is könnyen elérhető. A közvetlen környezetben számos vendéglátóhely található, a beruházás fő funkcióján túl további kiegészítő funkciók kialakítására nincs lehetőség.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 66,67% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 63,33%, így összességében elmondható, hogy sikerült a beruházást beilleszteni a tájba.

Balatonföldvári nyugati strand és hajókikötő

Ökológiai Tájbaillesztés: 1 pont. Nem sikerült beilleszteni ökológiailag a tájba, mivel nincs nádas terület, és jelentős az emberi jelenlét, és a túlterheltség az túlnyomó részén. Pozitívum, hogy a beépítettség nem olyan jelentős mértékű, nagyjából 20% körül van.

Funkcionális Tájbaillesztés: 4 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal semleges, elegendő parkolóhely van, de a beruházás területén kívül, illetve nagy tömegek befogadására alkalmas teljes kihasználtsággal.

Esztétikai Tájbaillesztés: 4 pont. Sok látványelem tárul fel, ráadásul a takarás mértéke sem jelentős. A beruházás azonban elüt a környezetétől. Végül is sikeres az esztétikai tájbaillesztés.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 9 pont. Jól illeszkedik a tájba, és a látogatók kifejezetten szimpatizálnak a beruházással. Az ide látogatók általában rövid időre jönnek, gyakori esetben visszatérnek. A területen csak mérsékelt fejlesztési igények merülnek fel. A megközelítés egyszerű, de korlátozott számú közlekedési módon elérhető, az útvonalak jól átláthatók. A

közvetlen környezetben sok vendéglátóhely található, és a fő funkción túl további mellékfunkciók fejlesztésére is sok lehetőség adódik.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 50% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 60%, így összességében elmondható, hogy a beruházás valahol a sikeres- tájba való elvegyülés és a beillesztés között van. Ennek az oka meglátásom szerint az új kikötő építésével hozható összefüggésbe.

Bendegúz strand

Ökológiai Tájbaillesztés: 3 pont. A beruházás el tudott vegyülni a tájban, a beépítettség 30-35% között van, és a túlterheltség csak a nyári időszak alatt jelentős, utána nem. Sajnos azonban a karbantartások miatt nincsenek nádasok a közelben.

Funkcionális Tájbaillesztés: 3 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal szimbiózisban van, nincs elegendő parkolóhely, illetve a beruházás kis tömegek befogadására alkalmas, és nagyjából ki is van használva. Sikeresen elvegyült a tájban.

Esztétikai Tájbaillesztés: 4 pont. Sok látványelem tárul fel, és a beruházás harmonizál a környezetével. Azonban a takarás mértéke jelentős. Sikeresen beilleszkedett a tájba a strand.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 7 pont. A beruházás jól illeszkedik a tájba, és a látogatók szívesen keresik fel. A célcsoport olyan látogatókból áll, akik hosszabb távon és gyakran keresik fel a területet. A helyszínen sok, drasztikus fejlesztési igény van. A beruházás több közlekedési móddal és útvonalon is könnyen megközelíthető, bár a környéken viszonylag korlátozott a vendéglátóhelyek száma. A fő funkción kívüli további fejlesztési lehetőségek nem állnak rendelkezésre.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 55,56% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 56,67%, így összességében elmondható, hogy sikerült a beruházást beilleszteni a tájba.

Móricz Zsigmond strand

Ökológiai Tájbaillesztés: 6 pont. Ökológiai szempontból nemcsak, beilleszkedett, hanem kiemelkedő beruházássá is vált a tájra nézve. Itt kifejezetten alacsony a beépítettség, rendkívül jelentős a nádas területek mértéke, és nincs túlterhelve a létesítmény.

Funkcionális Tájbaillesztés: 6 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal szimbiózisban van, elegendő parkolóhely van a területhez kapcsolódóan, illetve a beruházás nagy tömegek befogadására alkalmas, és nagyjából ki is van használva. A sikeres tájbaillesztés mellett meghatározó elemmé vált.

Esztétikai Tájbaillesztés: 5 pont. Ugyan közepes mennyiségű látványelem tárul fel, azonban a takarás mértéke alacsony, illetve a beruházás harmonizál a tájjal. Emiatt sikeres a tájbaillesztés

Társadalmi fejlesztési potenciál: 10 pont. A beruházás beilleszkedett a tájba, illetve annak meghatározó részévé is vált, erős szimpátiát kiváltva az oda látogatókban. Általában hosszabb távon és rendszeresen látogatják a helyet. A beruházás területén további fejlesztési igény nem merül fel, jól megközelíthető. Bár a közvetlen környezetben kevés vendéglátóhely található, a helyszín sok lehetőséget kínál további mellékfunkciók fejlesztésére, így szélesebb körű igényeket is kielégíthet.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 94,44% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 90%, így összességében elmondható, hogy sikerült a tájbaillesztés, és a terület meghatározó elemévé vált.

Balatonszárszói strand

Ökológiai Tájbaillesztés: 4 pont. Bár a beépítettség itt jelentősebb méreteket ölt, ettől még túlnyomó többséget mutat a zöldterület. A strand közvetlen közelében egy jelentősebb ökológiai menedék található nádas formájában, és nem jelentős a túlterheltség, vagy a zavarás, csak a főszezonban. A tájba sikeresen beilleszkedett ez a strand.

Funkcionális Tájbaillesztés: 6 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal semleges, elegendő parkolóhely van, de a beruházás területén kívül, illetve nagy tömegek befogadására alkalmas teljes kihasználtsággal. A sikeres tájbaillesztés mellett meghatározó elemmé vált.

Esztétikai Tájbaillesztés: 4 pont. Közepes mennyiségű látványelem tárul fel, emellett a takarás mértéke is közepesen jelentős. Viszont a beruházás harmonizál a környezetével. A beruházás sikeresen beilleszkedett a tájba esztétikailag.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 9 pont. A beruházás sikeresen illeszkedett a tájba, és a látogatók körében nagy szimpátiát élvez. Elsősorban olyan látogatókat vonz, akik rövid időre keresik fel, de szívesen visszatérnek. A területen kevés, mérsékelt fejlesztési igény merül fel, a beruházás több közlekedési móddal és útvonalon is könnyen megközelíthető. A közvetlen környezetében sok vendéglátó egység található, viszont a fő funkció mellett több lehetőség még kínálkozik további mellékfunkciók fejlesztésére.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 80% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 80%, így összességében elmondható, hogy sikerült a tájbaillesztés, és a terület meghatározó elemévé vált.

Vízpart utcai szabadstrand

Ökológiai Tájbaillesztés: 6 pont. Itt kifejezetten alacsony a beépítettség, rendkívül jelentős a nádas területek mértéke, és nincs túlterhelve a létesítmény. Nemcsak, beilleszkedett, hanem kiemelkedő beruházássá is vált a tájra nézve.

Funkcionális Tájbaillesztés: 5 pont. A beruházás kapcsolata a szomszédos tájhasználattal semleges, elegendő parkolóhely van, de a beruházás területén kívül, illetve nagy tömegek befogadására alkalmas teljes kihasználtsággal. Sikeresen beilleszkedett a tájba.

Esztétikai Tájbaillesztés: 3 pont. Kifejezetten kevés látványelem tárul fel, és a takarás mértéke közepesen jelentős. A beruházás harmonizál a környezetével. Sikeres a tájbaillesztés.

Társadalmi fejlesztési potenciál: 9 pont. A beruházás sikeresen beilleszkedett a tájba, és jelentős szimpátiát vált ki a látogatókból. Olyan látogatókat céloz meg, akik hosszabb távon, többször is felkeresik a helyszínt, miközben a területen semmilyen fejlesztési igény nem merül fel. A beruházás könnyen megközelítő, az útvonal egyszerű és egyértelmű. A közvetlen környezetében nincsenek egyéb vendéglátóhelyek, ugyanakkor a fő funkción túl számos lehetőség kínálkozik további mellékfunkciók fejlesztésére.

Rövid összegzés: A tájbaillesztési összérték: 77,78% a kibővített tájbaillesztési érték pedig 76,67%, így összességében elmondható, hogy sikerült a tájbaillesztés, és a terület meghatározó elemévé vált.

KUTATÓI VÁLASZOK:

A parton lévő beruházások hogyan hatnak a környezetre, és annak élővilágára?

A változatos kölcsönhatások mutatkoznak attól függően, hogyan viszonyulnak a létesítmények a parti helyi ökoszisztémához. Mint azt az ökológiai vizsgálatok is mutatják, hogy a skála széles, melyben helyet kap a totális emberi ignorancia, (mint a Balaland, vagy a 3 hajókikötő) vagy éppen a természet térhódítása (mint a Vízpart utcai strand), és persze a kettő közötti összhang, amit általában a standok képviselnek. Nyilván jelen van természetkárosítás, ami egyéni szinten közvetetten, beruházások szintjén pedig közvetlenül történik. Ennek következményeként elszaporodnak az invazív fajok, az őshonosok pedig ezzel együtt visszaszorulnak. Az igazság az, hogy a jelenlegi állapotok nem ideálisak az eredeti ökoszisztéma képviselői számára, amit a folyamatos visszaszorulással, beteg állományképpel igyekeznek tudunkra adni, ebben pedig a beruházásoknak, a kiépítésüknek, a karbantartásuknak, és a használatuknak kulcsfontosságú szerepe és felelőssége van. A tipikus balatoni szabadstrandok teljesítettek a legjobban, és ezek látogatottsága is kiemelkedő volt. A ligetes elrendezés, a nádasok és hínárosok beengedése, és az őshonos növénytaxon alkalmazás, valamint az alacsonyabb beépítettség mind elősegítették az ökológiai hatások csillapítását.

A beruházások milyen tájhasználati-funkcionális hatást keltenek?

A beruházások akkor tudnak funkcionálisak lenni, ha a környező tájhasználattal szimbiotikus kapcsolatban állnak. Egy táj ebben a tekintetben olyan, mint egy élő szervezet, amiben minden egységnek megvan a maga szerepe. Mindenből pont elégnek kell lenni, hogy ne keletkezzen

hiány, se felesleg. A beruházásnak mindig egy adott táj adottságaihoz kell alkalmazkodni, és a fellépő hiányzó funkciót kiszolgálni. Ha nem ez történik, akkor a táj egyensúlya felborul, és a következménye az, hogy a beruházás eltűnik, a környező területhasználat pedig megsérül. Ez egyfajta funkcionális tájseb. Ezzel szemben, ha kiszolgálja az igényeket, akkor a táj érdemi részévé válik, és fejleszteni fogja a környezetét, és így a térséget is. Erre mutatnak rá a funkcionális vizsgálatok is.

A vizsgált beruházásnak mennyire sikerült a tájkép harmonikus részévé válni?

Ehhez a kérdéshez mindig az aktuális beruházást kell vizsgálni, azonban elmondható, hogy azok a beruházásoknak a táj harmonikus részévé válni, amelyek célja nem a kitűnés volt, vagy az, hogy minél meghatározóbb legyen, hanem amik a környezetre, azok jellegzetességeire építkeztek. Ha például megvizsgáljuk a Balaland, és a Móricz Zsigmond utcai strand partszakaszát, ég- és föld a különbség, mivel más szándék húzódik meg mögöttük. Még korábbira rá lehetne húzni, hogy ennél általánosabb balatoni strand nincs is a környező területeken, éppen ez az oka a sikerességének. Ez az ok, amiért a létesítményt felkeresik. A tájjal és a tájképpel való kapcsolat az esztétikai sikeresség kulcsa. A beruházások sikerességét eredményeik mutatják.

Milyen társadalmi és turisztikai igények merülnek fel, táj- és a beruházások fejlesztését illetően?

Az ilyen igények végsősoron mindig egy elégedetlenséget vagy vágyat fejeznek ki. A kérdőív rávilágított, hogy a manapság divatos természetközponitű megközelítés az, amire mindig igény keletkezik. Ezen kívül az egységes, bejárható, parkos, sétányokkal tűzdelt környezet az, amit hiányolnak, és az óriásberuházások, a privát területek egységes felszámolását szeretnék a kitöltők elérni. Ez is egy érdemi kritika egy turisztikai térség irányába. Persze az igények szortírozandók a józanész és a tájhoz való viszony szerint, mert így is megmutatkoznak értékrendbeli különbségek helyiek, turisták és nyaralók között, amik hosszú távon konfliktusokhoz is vezethetnek. Ezért kiemelkedő fontosságú a kommunikáció.

Milyen szinten sikerült az egyes beruházásoknak beilleszkedni a tájba?

Összességében jók az arányok, a 10-ből nem volt olyan beruházás, amelyiket ne sikerült volna beilleszteni a tájba. Volt 2-3 beruházás, amely el tudott vegyülni a tájba. Ezt 4-5 követte, amiket már sikeresen tájbabeillesztettek nevezek, végül marad három, amely amellet, hogy sikeresen tájbabeillesztett, még a terület meghatározó elemévé is vált.

KONKLÚZIÓ, AVAGY MILYEN HATÁST GYAKOROLNAK A TÁJRA AZ EGYES BERUHÁZÁSOK?

A szakdolgozatommal körbejártam egy jelentős és számos szempontból kiemelkedő tájat, mely érintette az ökológiát, a jelenlegi tájszerkezetet, a meghatározott tájképi identitást, annak a primer szerepét, a turizmust és azt, hogy emberi igények és lehetőségek alakítják egy táj életét. Arra kerestem végig a választ, hogy egy emberi igényre konstruált létesítmény hogyan viselkedik az otthonául szolgáló környezetben, a tájban.

Ami azonnal kirajzolódott, az az alá-fölé rendelő viszony a beruházás és a táj között. A címben feltett kérdésre a válaszem az, hogy attól függ, mi célból van létesítve, hogy milyen méretű, hogy kiket szeretne kiszolgálni, és hogy eközben mennyire van a beruházásban, vagy üzemeltetőjében hajlandóság arra, hogy eredeti közegével (a fő vizsgálati szempontokban foglaltak) kölcsönösen kedvező viszonyt alakítson ki. Itt annyi egzakt válasz van, ahány beruházás, mivel mindegyik más történettel, és adottsággal rendelkezik. A sikerességét pedig a kezdeményező szándék és megvalósítás határozza meg minden esetben. Ezt a szakdolgozat vége előtt is tapasztalom, hiszen egy születő beruházás, az új Balatonföldvári hajókikötő lett az áldozata a helytelen kezdeményező szándéknak és kivitelezésnek. 2024 őszén ugyanis a Kúria leállította az építkezést a kivitelező és a helyiek heves szembenállásából fakadóan. A határozat szerint nem építhető egy már meglévő strand közvetlen szomszédságába hajókikötő. Így az építkezés a szakdolgozat írásakor félbemaradt, a megépült 2 mólószárral, és a kikötött mederrel, és a hátra hagyott ökológiai pusztítással. Mivel elmaradt az erről való egyeztetés a látogatókkal, a beruházás szükségességéről, nem volt kommunikáció, helytelen volt a szándék, mivel ebből az következik, hogy nem a közszolgálat volt az eredendő érdek. Az ezzel járó heves kapkodást a munkálatok során megsínylette az őshonos élővilág, és mivel már nem folytatódhat, így vizuálisan is egy tájseb keletkezett, ahogyan funkcióját sem töltheti be többé. Így pedig egy strand partszakaszából vettek el, aminek akár értelmesebb célt is adhattak volna. Ez egy jó példa arra, mi történik, ha azon fundamentális tájépítészeti kutatásokat – melyeket szakdolgozatom során kidolgoztam és bemutattam gyakorlati alkalmazásban –, elmulasztanak elvégezni, milyen drasztikus következményekkel járhatnak.

Legyen e példa emlékeztető minden soron következő tájépítészeti is érintett beruházás létrejövetelénél, hogy ezt, és az ehhez hasonló helytelen létesítményi kivitelezés többé ne történhessen meg, hanem tegyenek kísérletet ezzel az eljárással és kutatómunkával a megelőzésére.

FORRÁSOK:

Könyv:

Könyv:

- Dövényi Z. (2010): Magyarország kistájainak katasztere., MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest
- Stirling J. (1990): Balatonszárszó és környékének természeti viszonyai, Felelős kiadó: Bereczk Gyula, Balatonszárszó
- Soó R. (1951): A magyar növényvilág kézikönyve I-II. Akadémiai Kiadó, Budapest (SOÓ 1951)
- Soó R. (1985): A magyar flóra és vegetáció rendszertani-növényföldrajzi kézikönyve I - VII. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kárpáti Z. (1900): A Balaton tavának és partmellékének növényföldrajza és edényes növényzete. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest (KÁRPÁTI 1900)
- Takács P. (2011): A balatoni vízgyűjtő halállományainak összetétele. MTA, Budapest (TAKÁCS 2011)
- Aczél J. (1899) A Balaton. Hydrographiai leírás Budapest
- Rubovszky A., Szigeti A., Walkó M. (2009): A magyar vendéglátás és turizmus újkori története. Budapest
- Lukács K. (1941): A Balaton Magyar Szemle Társaság, Budapest
- Sass P., Horváth A., Sághegyi A. (2018): BALATONFÖLDVÁRTELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV. Balatonföldvár város önkormányzata, Balatonföldvár
- Sass P., Horváth A., Sághegyi A. (2018): SZÁNTÓD TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV.
- Szántód Sass P., Horváth A., Sághegyi A. (2019): BALATONSZÁRSZÓ TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV. Balatonföldvár város önkormányzata, Balatonföldvár
- VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (2009): Dél-balatoni berkek (HUDD20041) Natura 2000 terület fenntartási terve. Budapest

- Bauer N. (2022): Kiegészítések Külső-Somogy és a Balaton déli partmelléke flórájához és növényföldrajzához. Magyar Természettudományi Múzeum, Növénytár, Budapest (BAUER 2022)
- Gyenese T. (2018): A balatoni nádasok tér- és időbeli dinamikájának térképezése a vízszintváltozásokkal összefüggésben. ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék, Budapest
- Csorba P. (2005) – Kistájaink tájökológiai felszabdaltsága a településhálózat és a közlekedési infrastruktúra hatására. Földrajzi értesítő: LIV évf. 3 – 4 füzet, pp 243 – 263

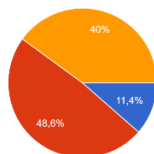
Internetes oldal

- URL-0A: Balabo: Balatonföldvári új kikötő hivatalos oldala. Letöltés dátuma: 2023.12.10. Forrás <https://balabo.hu>
- URL-0B: TAK: Településarculati Kézikönyv. Letöltés dátuma: 2023.12.10. Forrás: <http://tak.e-pites.hu>
- URL-0C: MSZ 20378:2018 Tájvédelem. A tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményei
- URL-0D: Egyedi tájértékek (Természetvédelem). Letöltés dátuma: 2024 08 19. forrás: <https://termeszetvedelem.hu/egyedi-tajertekek/>
- URL-0E: MÉTA PROGRAM Magyarország növényzeti öröksége. Letöltés dátuma: 2024 08 19. forrás1: <https://novenyzetiterkep.hu/node/399#4.1.13>, forrás2: <https://novenyzetiterkep.hu/node/399#4.1.14>.
- URL-0F: Természetvédelmi területkereső. Letöltés dátuma: 2024 08 19. forrás: https://termeszetvedelem.hu/kereso/vedett-termeszeti-teruletek/?teljes_nev=&tkv_szam=&telep=172&megye=&vedszint=2&evszam=&vedkateg=&orderby=teljes_nev&order=asc&type=vedett-termeszeti-teruletek&clicked=1
- URL-0G: Balaton (Ramszari területek). Letöltés dátuma: 2024 08 19. forrás: <http://www.ramsar.hu/teruletek/1.htm>
- URL-0H: Balaton (Natura 2000) Letöltés dátuma: 2024 08 19. forrás: <https://natura2000.eea.europa.eu/natura2000/SDF.aspx?site=HUBF30002>

- URL-0I: Natura2000 (Természetvédelemi tájékoztató) Letöltés dátuma: 2024. 07. 25. forrás: http://www.termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/Natura2000/Natura%202000%20teruletek%20adatlapai_2015_okt/HUBF30002.pdf
- URL-0J: Okir (Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer) térkép Letöltés dátuma: 2024. 07. 15. forrás: <https://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>

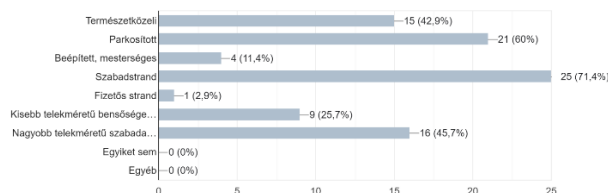
A kérdőív eredeti változata pedig itt látható, ami az 1. számú melléklet:

Válassza ki, melyik kategóriába tartozik!
35 válasz

● Helyi lakos
● Nyaraló/üléjdonos
● Turista

Milyen jellegű strandot preferál? Válassza ki az Önnek legmegfelelőbb paramétereket!
35 válasz

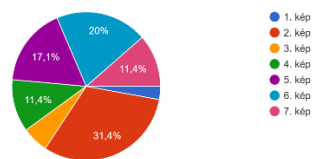

Ön szerint mely elemek a legmeghatározóbbak a déli parton?

- Alacsony vízszint könnyen megközelíthető strandok sok parkos terület
- A hattyúk
- Zamárdiban a Kő hegyi kilátó, illetve a Szántódi rév
- Fizetős, parkosított
- Könnyű megközelíteni sok a szabadstrand
- Parkosított strandok
- A parkosított strandok
- Könnyen megközelíthető, parkolási lehetőség, szabadstrandok sok park
- Sekély víz sok park jó megközelítés elérhető parkolók
- Szabadstrandok, nagy parkosított területen.
- A kikötők
- Nem tudom értelmezni a kérdést.
- Sok fa
- sekély víz, családbarátság,
- Parkosított
- Az északi oldal látképe
- Szórakozás, környezeti adottságok figyelmen kívül hagyása
- Szél
- Szabad strand
- Fasor, fenyőerdő
- a déli parton a víz sokkal sekélyebb, mint az északi parton, ezért sokkal több fürödni szerető, de úszni nem tudó személy üdül ott, mint az északi parton; továbbá, a déli parton inkább strandolás céljából üdülnek, míg az északi parton inkább kulturális élmények, városnézés céljából

- Sekély lassan mélyülő víz
- jó megközelíthető szabadstrandok, sok park sportolási lehetőségekkel, sekély víz
- Eldugottabb környék, sétányok, vegyes programokra ad lehetőséget térsége végett.
- Homokos strand, sok étkezde
- Strandok
- A kilátás
- sok könnyen megközelíthető strand kisebb vendéglátóegységek sekély víz
- Több az elzárt terület, Kevés helyről látni a Balatont, nagyfokú a beépítettség.
- Szép a kilátás, lassabban mélyülő meder
- A túlsó part látványa, a parti ligetek, a sekély Balaton, a helyi élővilág, a helyi kultúr
- A parkok és a sétányok, valamint a természeti látkép
- A közösségi terek, a túlsó part, és a sétányok
- Községi terek, nádasok, sétányok

Ön szerint melyik kép írja le legjobban a Balaton-part hangulatát?
35 válasz

Ön szerint melyik kép írja le legjobban a Balaton-part hangulatát

1. kép

2. kép

3. kép

4. kép

5. kép

6. kép

7. kép

Ön hogyan szeretné látni a Balaton part működését? 35 válasz

- Természeti elemek meghagyásával kisebb beruházásokkal, ami nem fenyegeti az ökoszisztémát
- Javultan
- Parkosítva, több növénykiültetéssel a területen. Illetve rendszeresen karban tartott állapotban.
- Ingyenesen mindenki által használható
- Ne építsék be partot

- Ingyenes és korlátlan módon
- Természetközeli
- Vízi sport lehetőség kisebb épületekben működő gasztronómiai lehetőségekkel szabadstrandokkal
- Régi elemek visszaállítása több természet kevesebb beépítés
- Sok szabadstrand, vízközi sétányok, megközelíthető tópart, emberléptékű, fejlesztések, sok zöldfelülettel, a meglévő beépítetlen területek megóvása.
- Ne változzon
- Minél természetesebb állapotban.
- jól
- egyszerűbb élhetőbb környezet, nem hiányoznak a drága luxushelyek
- Szabad strandok, parkosított
- Több szabad strand, kevesebb beépített terület több megfizethető kisebb büfé
- Több szabad strand, tisztább élhetőbb környezet
- Örökké
- Rendezett szép környezettel
- Természeti értékek megőrzése, vízparthoz való hozzáférés biztosítása mindenkinek
- ahogy gyerekkoromban, 50 évvel ezelőtt tapasztaltam: megfizethető árak, nem volt olyan zsúfoltság, mint most, és elsősorban hagyományos éttermek/kifőzdék működtek, nem egzotikus étlapú, modern éttermek
- Új hajókikötők nélküli fürdőzőkre orientált partot szeretnék
- több természetes rendezett park, több nádas régi elemek korszerű felhasználása
- Flottul működjön, aminek mennie kell.
- Olcsóbb
- Szemét mentes környezet. Sok kacs
- Akadás mentesen
- több nádas kevés beépített rész
- A kisajátítások megszüntetése, visszaszorítása. Több Balatonpart, ahol a látogatók csodálhatják a Balaton szépségét, és minőségi időt tudnak eltölteni. Legyenek üzletek, hangulatos éttermek, kávézók, fagyizók, de ne úgy, hogy a partot teljes mértékben kisajátítják.
- Több szabad strandot szeretnék, hiszen a Balaton mindenkié. Nagyon szépen karbantartott szabad strandok vannak több helyen, így a példa adott

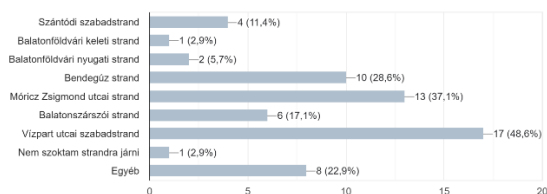
- Természetvédelem és fenntarthatóság prioritását kell hangsúlyozni, harmonikus szabályozott fejlesztések és városi terek kialakítása víz-minőség javítása szükséges. Környezetbarát közlekedés és hozzáállás legyen a főszempont.
- Több szabadstrand, a természetközelség lehető legnagyobb mértékű megtartása, mérsékelt zsúfoltság
- Kevesebb beépítés, az eredeti környezet és látkép megőrzése
- Kevesebb beruházás, több szabadstrand, természeti értékek minél eredetibb állapotban történő megőrzése

Milyen problémákat vél felfedezni a jelenlegi Balaton-partszakasszal kapcsolatban? Min változtatna? 35 válasz

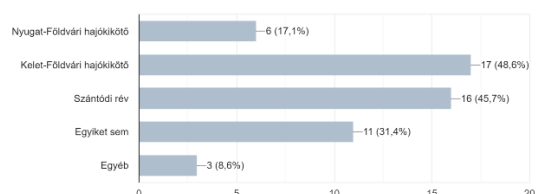
- Nagy beruházások mellőzésének szükségessége, a tó eredeti jellegének megőrzése
- Túl sok szemét
- Elburjánzott növényzet, sok hulladék a területen.
- Meg kell szüntetni a parti sáv lezárását, privát, zárt lejárókat
- Elbontatnám a magán stégeket
- Több partszakaszt ki lehetne alakítani
- Túlságosan be van építve. Nem engedném a magánstégek lezárását
- A partszakaszokon sajnos már egyre kevesebb a nádas sok a beépítetlen terület ezek helyreállítása kellene
- Sok az lezárt beépített terület kevés nádas Kevesebb üdülőkomplexum építése
- Nagy beépítési mutatók. Óriás szállodák, lakóparkok épülnek, amit nem bír el az infrastruktúra. Megváltozik a táj szerkezete, visszahúzódik- kiírtják a nádasokat, túlépítik.
- Kutyás vagyok így nagyon behatárolt
- Nagyon beépített. Nagyon kevés helyen természetes. Kevés a szabad partszakasz.
- nincs sok kuka
- zavarnak a szabályokkal mit sem törődő kutyatartók.
- Nagyarányú beépítés, vízpart elkerítése magán célokra
- Illegális beépítések
- Mindenhol fizetős strandok, nagyon drága árak, folyamatos építkezések miatt kezdi elveszíteni a varázsát
- Tulajdonlás erősödése
- Parkosítás

- Túlépítés, part menti ingatlanok magántulajdonba kerülésének túlzott aránya, nádasok csökkenő mértéke
- eddig nem észleltem semmilyen konkrét problémát, amelyen változtatni kellene
- Balatonszárszón nagyon beépített a parti rész
- sok beépített terület kevés a nád
- Hogy a partok rendszeresebben legyenek takarítva, alaposággal, és akkor lehet nem lett volna olyan, hogy búzriadó egy parton egy bokorba dobott hal miatt.
- Drága
- Sok a fizető strand
- Túl drága minden
- Túl sok a szemét, több szemét szedésre tartanék igényt
- sok a beépített elzárt terület, nádasok kiirtása
- Egyre inkább önös érdekeket szolgál. Gátlástalanul folyik az értékes területek kisajátítása, magánkézbe adása. A tehetősebb rétegek kiszolgálása, előnyhöz juttatása, egyre inkább kizárja a hétköznapi embereket a Balatonból és a Balaton partjáról.
- A parkolásra nagyobb figyelmet kellene fordítani, ahol lehetséges új parkolókat kellene kialakítani, mert nem lehet megközelíteni sokszor a strandot gyalogosan sem a sok parkoló kereső autó miatt.
- Túlzott beépítés és turizmusfüggőség, ökológiai problémák, infrastrukturális problémák, nincsen kommunikáció, sem tervszerű fejlesztés.
- Több szemetes elhelyezése, a part tisztábban tartása, a beruházások visszaszorítása, valamint a be- és túlépítések mérsékelése szükséges
- A kevesebb nád és a sok nagy beruházás jelent főleg problémát
- Leginkább a túlzott beépítés zavar, csökkenteni kellene a számukat

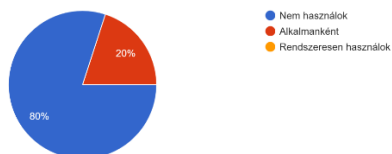
Melyik strandot szokta igénybe venni a felsoroltak közül?
35 válasz

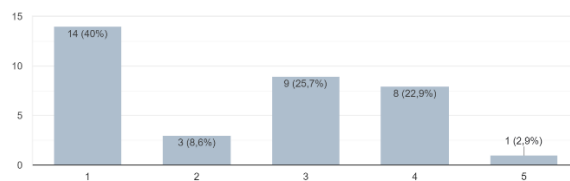
Melyik hajókikötőt szokta látogatni a felsoroltak közül?
35 válasz

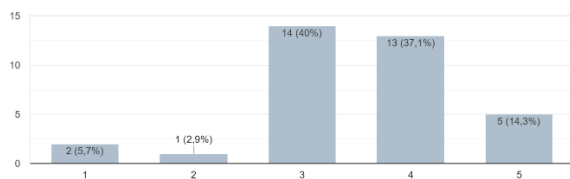
Milyen gyakran használ vitorlást vagy egyéb vízi járművet, mely a hajókikötőhöz kötött?
35 válasz

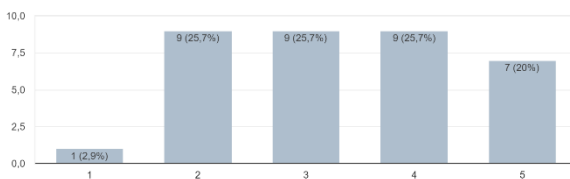
Ön szerint mennyire harmonizál a tájjal a Nyugat-Földvári hajókikötő?
35 válasz

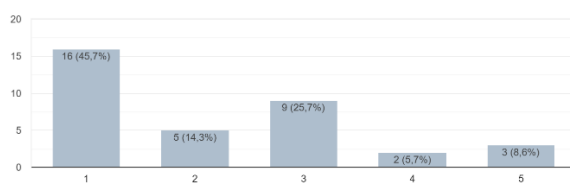
Ön szerint mennyire harmonizál a tájjal a Kelet-Földvári hajókikötő?
35 válasz

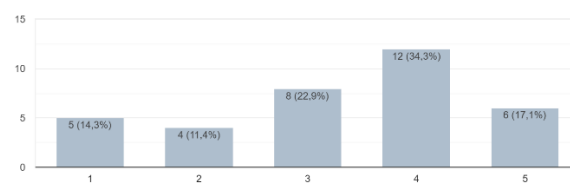
Ön szerint mennyire harmonizál a tájjal a Szántódi rév?
35 válasz

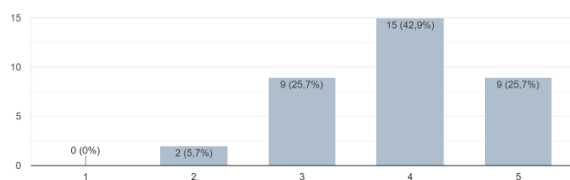
Ön szerint mennyire harmonizál a tájjal a szántódi Balaland Residence szállodakomplexum?
35 válasz

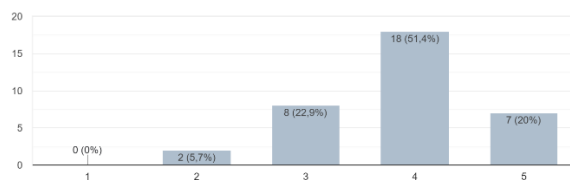
Ön szerint mennyire meghatározó a tájban a Nyugat-Földvári hajókikötő?
35 válasz

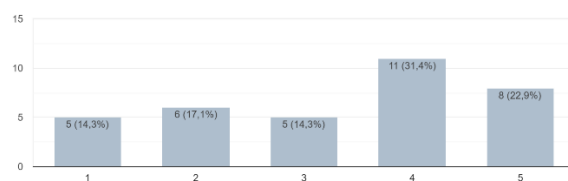
Ön szerint mennyire meghatározó a tájban a Kelet-Földvári hajókikötő?
35 válasz

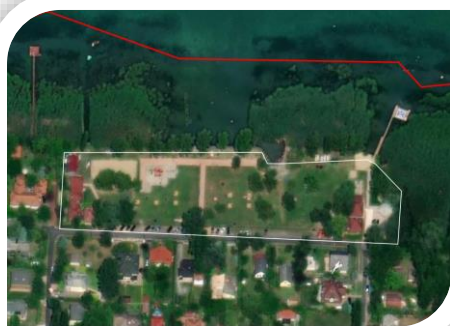
Ön szerint mennyire meghatározó a tájban a Szántódi rév?
35 válasz

Ön szerint mennyire meghatározó a tájban a szántódi Balaland Residence szállodakomplexum?
35 válasz

Képtár:

forrás: Google earth – 1. Kép:
Mórícz Zsigmond utcai strand

forrás: Google earth – 4. Kép:
Balatonföldvári Keleti strand

2. Kép: Mórícz Zsigmond strand Lido
partszakasz

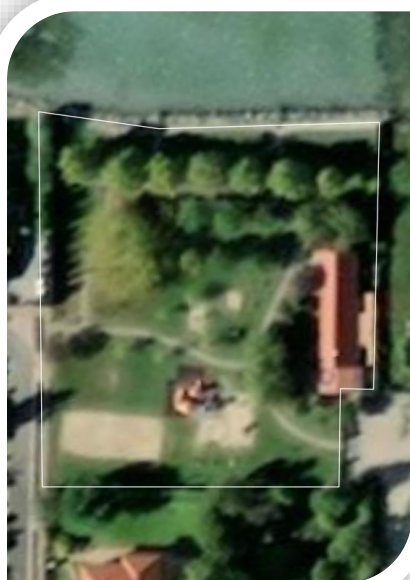
5. Kép: Keleti strand park

3. Kép: Mórícz Zsigmond
strand

6. Kép: Keleti strandi vendéglátó

forrás: Google earth – 7. Kép: Szántódi
strand

8. Kép: Szántódi strandi

9. Kép: Kép: Szántódi

forrás: 3D pano – 10. Kép:
Baland hotel

11. Kép: Baland szállás

12. Kép: Baland épület és park
kiosolata

13. Kép: A Baland parkja

14. Kép: Szántódi rév központja

16.Kép: Szántódi rév park, kilátás

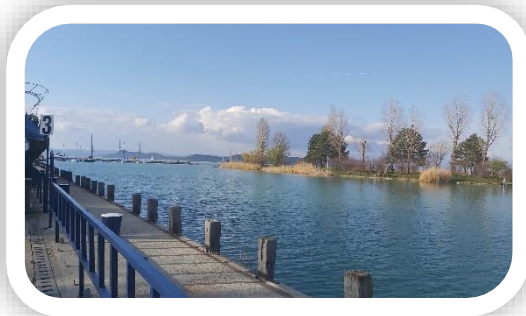
forrás: Google earth - 15. Kép:
Szántódi rév

17. Kép: Szántódi rév kapu

18. Kép: Földvári régi hajókikötő kapuja

19. Kép: Galamb sziget

forrás: Google earth – 21. Kép: Régi Balatonföldvári hajókikötő

20. Kép: Régi hajókikötő park

forrás: Google earth -22. Kép: Földvári nyugati strand

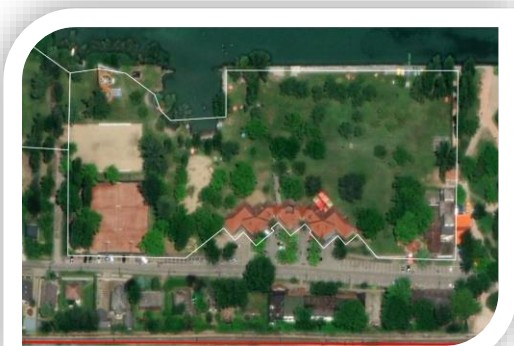
23. Kép: Nyugati strand főbejárat

24. Kép: Az új hajókikötő mólói

25. Kép: Nyugati strand park

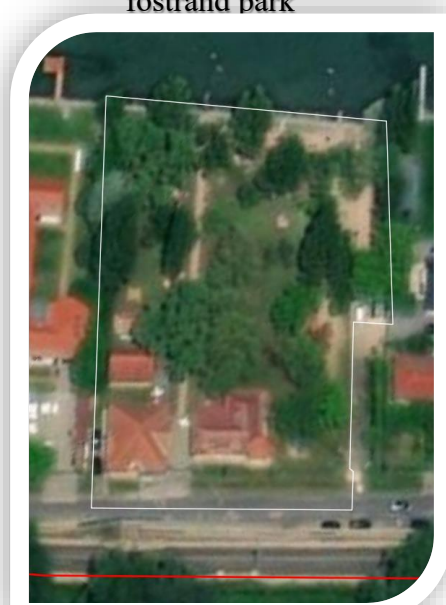
forrás: Google earth - Kép: 26.
Balatonszárszó főstrand

27 Kép: Szárszói
főstrand park

28. Kép: Szárszói főstrand kapu

forrás: Google earth – 30. Kép: Bendegúz
strand

29. Kép: Bendegúz strand

32. Kép: Vízpart utcai
látvány

forrás: Google earth – 31 Kép: Vízpart
utcai strand

33. Kép: Vízpart utcai liget

34. Kép: Kutyás strand

35. Kép: Szárszói Vízparti park

36. Kép: Kvassay Jenő sétány

37. Kép: Látványkapcsolat jelentősége

38. Kép: A tihanyi látkép

39. Kép: A szántódi nádas

41 Kép: Szántódi kilátó

40. Kép: Tihanyi kép Szántódról

44. Kép: József Attila emlékmű

42. Kép: Földvári kilátó

43. Kép: Szárszói pavilon

45. Kép: Szántódi fasor

Ábrajegyzék:

Beépítettség mértéke	Nádasok jelenléte	Túlerheltség
0 - A beépítettség mértéke a beruházás területén belül, az érintett telkeken 40%-ot meghaladja, ami jelentős a burkolt felület.	0 – A Beruházást érintő telkek területének és a védett Balaton partszakasz határán elterülő védő növény sáv (nádasok, jelenléte) amely a kijelölt szakasz nem éri el a 25% -ot sem és közvetlenül a terület mellett azzal érintkezve nem helyezkedik el ilyen növényzsáv.	0 – Az egész év időszakában látogatják a beruházás területét, illetve a befogadóképesség (Beruházási terület/1 fő/4m ²) kereteit meghaladja.
1 - A beépítettség mértéke a beruházás területén belül, az érintett telkeken 20-40%-át éri el. Mérsékelt a burkolt felületek mértéke.	1 - A Beruházást érintő telkek területének és a védett Balaton partszakasz határán elterülő védő növény sáv (nádasok, jelenléte) amely a kijelölt szakasz 25-49% között mozog, vagy közvetlenül a terület mellett azzal érintkezve elhelyezkedik ilyen növényzsáv.	1 – A késő tavaszi, a nyári és a kora őszi időszakban (a fő- elő- és utószezon ideje alatt) látogatják a beruházás területét. illetve a befogadóképesség (Beruházási terület/1 fő/4m ²) kereteit nem haladja meg, de közelít a maximumához.
2 - A beépítettség mértéke a beruházás területén belül, az érintett telkeken 10-20%-át éri el a	2 - A Beruházást érintő telkek területének és a védett Balaton partszakasz határán elterülő védő növény sáv	2 – Csak a nyári időszakban (a főszezon ideje alatt látogatják a beruházás területét, illetve a befogadóképesség (Beruházási

beépítettség. Elszortan vannak, vagy nincsenek burkolt felületek.	(nádasok, jelenléte) amely a kijelölt szakasz 50% feletti és közvetlenül a terület mellett azzal érintkezve elhelyezkedik ilyen növényzettel.	terület/1 fő/4m ²) kereteit nem haladja meg.
--	---	--

1. Táblázat

Szomszédos tájhasználat és viszony	Parkolóhely	Kihasználtság
0 - A beruházás és szomszédos területek tájhasználati egymással ellentétesek, egymás létét és funkcióját gátolják, melynek következménye akár az egyik tájhasználat felhagyásával is járhat.	0 – A beruházás nem tud önálló parkolóhelyet biztosítani.	0 - A befogadóképesség (Beruházási terület/1fő/4m ²) és a látogatottsági vizsgálatok alapján az egy napi % kevesen használják a beruházást.
1 - A Beruházás és nem üti el a szomszédos tájhasználatot, de nem is egészíti azt ki. Viszonyuk semleges.	2 – Rendelkezésre áll közel elegendő, vagy teljes mértékben elegendő mennyiségű parkolóhely a beruházáson kívül.	1 - A beruházás méretére (m ² -ben) és a területén elhelyezhető személyek száma (fő) hányadosa alapján, (4m ² /fő) valamint a tényleges látogatottság alapján a kisebb tömegek befogadására alkalmas.
2 - Egymással harmonizáló tájhasználatot alkotnak a beruházások és szomszédos tájhasználati, melyben a beruházás megléte miatt környezete funkciójában fellendülést mutat, valamint kiegészíti szomszédjait.	2 – Rendelkezésre áll kellő mennyiségű parkolóhely a beruházás belterületén.	2 - A beruházás méretére (m ² -ben) és a területén elhelyezhető személyek száma (fő) hányadosa alapján, (4m ² /fő) valamint a tényleges látogatottság alapján a nagy tömegek befogadására alkalmas.

2. táblázat

Értékes látványelemek száma	Takarás mértéke	Harmonizálás a táj egészével, a lehatárolt területtel és kontrasztosság
0 – (0-2 látványelem tárul fel a frekventált nézőpontokról) egyáltalán nem, vagy alig tárul fel látványelem és nem valósul meg a látványkapcsolat.	0 – A frekventált nézőpontokból a beruházás akadályozza a tájképi értékek érvényesülését.	0 - A helyi Településarculati Kézikönyv által leírt és megengedett paraméterektől, stílusjegyeiktől és a környezetétől markánsan elütő megjelenéssel (építészeti és növényhasználati) rendelkezik.
1 – (3-4 látványelem tárul fel a frekventált nézőpontokról) részben feltáruznak a látványelemek és részben megvalósul látványkapcsolat.	1 – A frekventált nézőpontokból a beruházás korlátozottan akadályozza a tájképi értékek érvényesülését.	1 - A helyi Településarculati Kézikönyv által leírt és megengedett paraméterekből, stílusjegyekből és a környezetéből egyaránt magán hordoz jegyeket (építészeti és növényhasználati), de még mindig több pont eltér a leírtaktól.
2 – (5, vagy annál több látványelem tárul fel a frekventált nézőpontokról) teljes mértékben feltáruznak a látványelemek megvalósul látványkapcsolat.	2 - A frekventált nézőpontokból a beruházás nem akadályozza a tájképi értékek érvényesülését.	2 - A helyi Településarculati Kézikönyv által leírt és megengedett paraméterekhez, stílusjegyekhez és a környezetéhez hasonló megjelenéssel (építészeti és növényhasználati) rendelkezik.

3. Táblázat

Területtel való szimpátia	Célközönség	Társadalmi kutatásból fakadó fejlesztési igények
0 - A látogatók kevésbé tudnak azonosulni a környezettel, inkább rossz benyomás alakul ki a kérdőív szerint.	0 – Olyan turisták, melyek csak rövid időre, egyszeri alkalommal látogatnak el erre a tájra, viselkedésükből kiolvasható a táj iránti kapcsolat és törődés hiánya.	0 – A kérdőívben leírtak alapján az egyes beruházások területein számos turisztikai, ökológiai, funkcionális, vagy esztétikai szempontot érintő, a jelenlegi állapottól drasztikusan eltérő fejlesztési igények merülnek fel.
1 - A látogatók bár szimpátiát éreznek a beruházással kapcsolatban, de nem vált ki belőlük különösebb késztetést az ismételt látogatásra a kérdőív szerint.	1 - A visszatérő, rendszeresen látogató turisták, akiknél megfigyelhető a helyhez való kötődés, figyelnek a környezetükre, annak állapotára, mind művi- mind zöld objektumok esetén.	1 – A kérdőívben leírtak alapján az egyes beruházások területein kevés turisztikai, ökológiai, funkcionális, vagy esztétikai szempontot érintő, a jelenlegi állapottól mérsékelten eltérő fejlesztési igények merülnek fel.
2 - A látogatók olyan szimpátiát éreznek a beruházással kapcsolatban, hogy visszatérő vendégekké válnak a kérdőív szerint.	2 - Azok a területhasználók, akiknél a tájhoz való kötődés, a tudatos tájformálás iránti igény a legnagyobb mértékű. Ide tartoznak a helyiek, a nyaralók, és azon visszatérő turisták, akik azonosulni tudtak a tájjal, és kapcsolatuk meghatározó.	2 – A kérdőívben leírtak alapján az egyes beruházások területein nincs turisztikai, ökológiai, funkcionális, vagy esztétikai szempontot érintő, a jelenlegi állapottól eltérő fejlesztési igények nem merülnek fel.
Megközelíthetőség	Vendéglátó egységek jelenléte	Meglévő funkciókon túli kapacitások és lehetőségek
0 - A beruházás nehezen megközelíthető a legtöbb közlekedési móddal, (vonat, gépkocsi, kerékpár,	0 – A beruházás közvetlen környezetében nincsenek egyéb vendéglátóhelyek	0 – A beruházás a fő funkción túl további mellékfunkciók fejlesztésére nincs lehetőség.

gyalog, egyéb) vagy a megközelítési útvonal túl bonyolult.		
1 -A beruházás megközelíthető korlátozott számú megközelítési móddal (vonat, gépkocsi, kerékpár, gyalog, egyéb) vagy a megközelítési útvonal kellően egyértelmű, egyszerű.	1 - A beruházás közvetlen környezetében kevés vendéglátó egységek található (1-3)	1– A beruházás a fő funkción túl a további mellék funkciók fejlesztésére csak korlátozottan van lehetőség.
2 -A beruházás könnyen, jól megközelíthető több közlekedési móddal, több útvonalon is	2 - A beruházás közvetlen környezetében sok vendéglátó egységek található (4, vagy több)	2 – A beruházás a fő funkción túl a további mellékfunkciók fejlesztésére számos lehetőség van.

4. Táblázat

Pontszerű elemek neve:	Típus	Helyszín	Kül-belterület	Állapot	Veszély	Tulaj
Kvassay Jenő emlékmű	Szobor	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Balatonföldvári kikötői kilátó	Kilátó	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Halászfű szobor	Szobor	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Holovits György szobra	Szobor	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Kikötői Fakereszt	Kereszt	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Négyen együtt szobor	Szobor	Balatonföldvár	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
József Attila emlékmű	Szobor	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Glóriát tartó lány szobor	Szobor	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat

József Attila halotti emlékmű	Szobor	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Zenepavilon	Pavilon	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Csukás István szobor	Szobor	Balatonszárszó	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Szántódi kilátó	Kilátó	Szántód	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Mihály Tamás fája	Szobor	Szántód	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Rév csárda	Csárda	Szántód	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat
Csokonai Vitéz Mihály szobra	Szobor	Szántód	Külterület	kitűnő	nem fenyegetett	önkormányzat

5. Táblázat

Vonalszerű elemek neve	Hossz (m)	Típus	Anyag	Állapot	Helyszín
Somogyi Béla utcai bicikli úti fasor	1323.41	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Rákóczi Ferenc- és Somogyi Béla utcai fasor	2887.83	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Rákóczi Ferenc- és Somogyi Béla utcai fasor	3025.88	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Rákóczi Ferenc utcai fasor	1295.64	Fasor	fa	kiváló	Balatonszárszó
Móricz Zsigmond utcai fasor	1263.85	Fasor	fa	kiváló	Szántód
Kvassay sétány	915.54	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Kvassay sétány	912.12	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár
Kikötői fasor	125.93	Fasor	fa	kiváló	Balatonföldvár

6. Táblázat

Felületi elemek neve	Terület (m ²)	Típus	Anyag	Állapot	Helyszín
Galamb-sziget	9347.65	Park	gyep	jó	Balatonföldvár
Tóparti park	13381.1	Park	gyep	kitűnő	Balatonszárszó
Herman Ottó utcai park	1142.71	Park	gyep	jó	Szántód

Gyulai Jenő utcai park	10624.4	Park	gyep	jó	Szántód
Balatonföldvári kutyastrand	18326.7	Park	gyep	jó	Balatonföldvár
Vízpart utcai liget	6052.15	Park	gyep	jó	Balatonszárszó
Rákóczi Ferenc utcai Villasor	14158	Park	beton	kitűnő	Balatonföldvár
Rákóczi Ferenc utcai Villasor	30010	Park	beton	kitűnő	Balatonföldvár
Fesztiváltér	1280.65	Park	szórt burkolat	kitűnő	Balatonföldvár
Kisfaludy Sándor utcai kilátó	1630.37	Park	gyep	kitűnő	Szántód
Gyulai Jenő utcai kutas park	790.96	Park	gyep	kitűnő	Szántód
Rév utcai liget	1532.74	Park	gyep	jó	Szántód
Szabolcs és Csokonai utcai park	5578.83	Park	gyep	jó	Balatonszárszó
Csukás színház	672.48	Színház	tégla	kitűnő	Balatonszárszó
Juhász Gyula utcai strand	0	Park	gyep	jó	Szántód

7. Táblázat

Név	Típus	Helyszín
Kutyabarát strand	strand	Balatonföldvár
Kvassay sétány	Sétány	Balatonföldvár
Fesztivál tér	Tér	Balatonföldvár
Rékóczi Ferenc és Somogyi Béla utca	Sétáló utca	Balatonföldvár
Tóparti park	Park	Balatonszárszó
Szabolcs és Csokonai utcai park	Park	Balatonszárszó
Balatonszárszói vasútállomás	Vasútállomás	Balatonszárszó
Móricz Zsigmond utca	Sétáló utca	Balatonszárszó
Mikszáth Kálmán utca	Sétáló utca	Balatonszárszó
Juhász Gyula utcai park	Park	Szántód
Gyulai Jenő utcai kutas park	Park	Szántód
Gyulai Jenő utcai park	Park	Szántód
Kisfaludy Sándor utcai park	Park	Szántód
Aranyhíd utca	Sétáló utca	Szántód
Parti villasor	Sétáló utca	Szántód
Gyulai Jenő és Móricz Zsigmond utcai park	Park	Szántód

8. Táblázat

Beruházás	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Alapterület (ha)	1,29	2,53	1,18	0,47	3,89	13	3,22	0,39	2,11	5,5
Zöldfelület (ha)	1,26	1,86	0,93	0,38	2,03	2,26	2,76	0,30	0,04	2,67

9. Táblázat

Dátum	Délelőtt				Dél körül					Délután				
	10	10:30	11	11:30	12	12:30	13	13:30	14	14:30	15	15:30	16	16:30
7.15	1	1	2	2			1	1	2	2	1	1	2	2
7.16	3	3	4	4			4	4	3	3	3	4	4	4
7.17	5	5	6	6			6	6	5	5	5	6	6	6
7.18	7	7	8	8			8	8	7	7	7	8	8	8
7.19	9	9	10	10			10	10	9	9	9	10	10	8
7.20	1;2	3;4	5;6	7;8	9;10		7;8	5;6	9;10				4;3	2;1
7.21	10;9	8;7	6;5	4;3	2;1				3;4	5;6	7;8	9;1		

10. Táblázat

Kelt	Nap	Délelőtt				Dél körül					Délután				
		10	fél 11	11	fél 12	12	fél 13	13	fél 14	14	fél 15	15	fél 16	16	fél 17
7.15	hétfő	40	60	200	200			150	200	350	350	300	350	450	450
7.16	kedd	50	60	50	80			150	200	400	450	500	300	320	300
7.17	szerda	220	250	250	250			400	400	480	550	650	450	420	400
7.18	csütörtök	100	150	200	250			450	450	400	550	550	650	650	650
7.19	péntek	100	150	450	10			400	400	250	200	150	800	800	100
7.20	szombat	100; 400	200; 300	200; 400	250; 300	9; 900		50; 900	700; 700	550				750; 650	600; 500
7.21	vasárnap	300; 3	400; 250	450; 250	400; 300	750; 250				600; 800	800; 650	600; 800	30; 500		

11. Táblázat

Beruházások	Beépítettség mértéke	Nádasok jelenléte	Túlterheltség	ÖSSZPONT:
Balaland Residence	0	0	0	0
Szántódi Rév	0	1	0	1
Szántódi Szabadstrand	2	0	2	4
Balatonföldvári Keleti Strand	2	1	2	5
Régi Balatonföldvári hajókikötő	0	0	1	1

<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	1	0	0	1
<i>Bendegúz strand</i>	1	0	2	3
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	2	2	2	6
<i>Balatonszárszói Strand</i>	1	1	2	4
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	2	2	2	6

12. Táblázat

Beruházások	Szomszédos tájhasználat és viszony	Parkolóhely	Kihasználtság	ÖSSZPONT:
<i>Balaland Residence</i>	1	2	2	5
<i>Szántódi Rév</i>	2	2	1	5
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	2	0	2	4
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	1	1	2	4
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	2	1	2	5
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	1	1	2	4
<i>Bendegúz strand</i>	2	0	1	3
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	2	2	2	6
<i>Balatonszárszói Strand</i>	2	2	2	6
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	2	2	1	5

13. Táblázat

Beruházások	Értékes látványelemek száma	Takarás mértéke	Harmonizálás a táj egészével, a lehatárolt területtel és kontrasztosság	ÖSSZPONT:
<i>Balaland Residence</i>	2	0	0	2
<i>Szántódi Rév</i>	2	1	0	3
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	2	1	2	5
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	1	1	2	4
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	2	2	2	6

<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	2	2	0	4
<i>Bendegúz strand</i>	2	0	2	4
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	1	2	2	5
<i>Balatonszárszói Strand</i>	1	1	2	4
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	0	1	2	3

14. Táblázat

15. Lentebb

Beruházások	Ökológiai tájbaillesztés	Funkcionális tájbaillesztés	Esztétikai tájbaillesztés	Fő-tájbaillesztés	Százalék
<i>Balaland Residence</i>	0	5	2	7	38,89
<i>Szántódi Rév</i>	1	5	3	9	50,00
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	4	4	5	13	72,22
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	5	4	4	13	72,22
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	1	5	6	12	66,67
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	1	4	4	9	50,00
<i>Bendegúz strand</i>	3	3	4	10	55,56
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	6	6	5	17	94,44
<i>Balatonszárszói Strand</i>	4	6	4	14	77,78
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	6	5	3	14	77,78

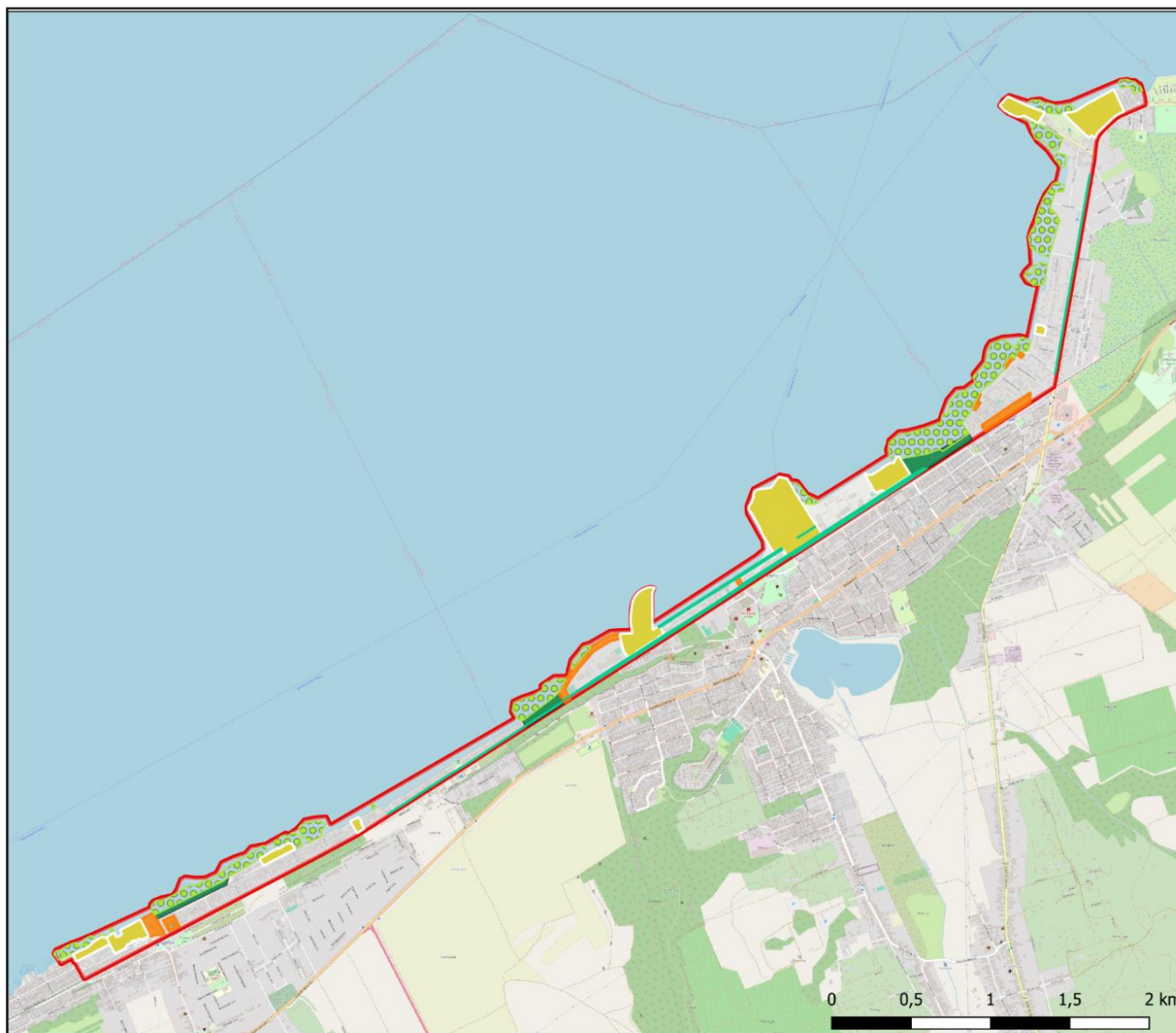
16. Táblázat

17. Táblázat lentebb

Beruházások	Ökológiai tájbaillesztés	Funkcionális tájbaillesztés	Esztétikai tájbaillesztés	Társadalmi fejlesztési potenciál	Összesített- tájbaillesztés	Százalék
<i>Balaland Residence</i>	0	5	2	4	11	36,67
<i>Szántódi Rév</i>	1	5	3	5	14	46,67
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	4	4	5	7	20	66,67
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	5	4	4	9	22	73,33
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	1	5	6	7	19	63,33
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	1	4	4	9	18	60,00
<i>Bendegúz strand</i>	3	3	4	7	17	56,67
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	6	6	5	10	27	90,00
<i>Balatonszárszói Strand</i>	4	6	4	10	24	80
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	6	5	3	9	23	76,67

Beruházások	Területtel való szimpátia	Célközönség	Társadalmi kutatásból fakadó fejlesztési igények	Megközelíthetőség	Vendéglátó egységek jelenléte	Meglévő funkciókon túli kapacitások és lehetőségek	ÖSSZPONT:
<i>Balaland Residence</i>	0	1	0	2	0	1	4
<i>Szántódi Rév</i>	0	0	1	2	2	0	5
<i>Szántódi Szabadstrand</i>	2	2	2	1	0	0	7
<i>Balatonföldvári Keleti Strand</i>	2	1	1	1	2	2	9
<i>Régi Balatonföldvári hajókikötő</i>	1	1	1	2	2	0	7
<i>Balatonföldvári Nyugati Strand és hajókikötő</i>	2	1	1	1	2	2	9
<i>Bendegúz strand</i>	2	2	0	2	1	0	7
<i>Móricz Zsigmond Utcai Strand</i>	2	2	2	1	1	2	10
<i>Balatonszárszói Strand</i>	2	1	1	2	2	2	10
<i>Vízpart utcai Szabadstrand</i>	2	2	2	1	0	2	9
<i>15. Táblázat</i>							

I. Katonai felmérés		1783 - A táj autentikus képe a tájalakítás előtt.	A tájsáv története az 18. századtól	
II. Katonai felmérés			1856 - Balaton szabályozása, avasút kiépülése	Készítette – Balog Bence J38M9Y
III. Katonai felmérés				1881 - Tereprendezés, új földterületek megjelenése
IV. Katonai felmérés				1941 - A turizmus térnyerése, beépülés.
				Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
				
			Méret: 1 : 40000	
			Jelmagyarázat	
			Úthálózat	
			--- Vasút	
			 Határ	
			I Katonai Felmérés alaptérkép	
			II Katonai Felmérés alaptérkép	
			III Katonai Felmérés alaptérkép	
			IV Katonai Felmérés alaptérkép	
			0 750 1 500 2 250 m	
				

A beruházások ökológiai kapcsolatai

Készítette – Balog Bence
J38M9Y

Konzulens neve – Földi
Zsófia

MATE – Tájvédelmi és
Tájrehabilitációs Tanszék

Magyar Agrár- és
Élettudományi Egyetem

Áttekintő Térkép: 1 : 25000

Jelmagyarázat

Beruházás

Környezet

Erdő

Közpark

Nádas

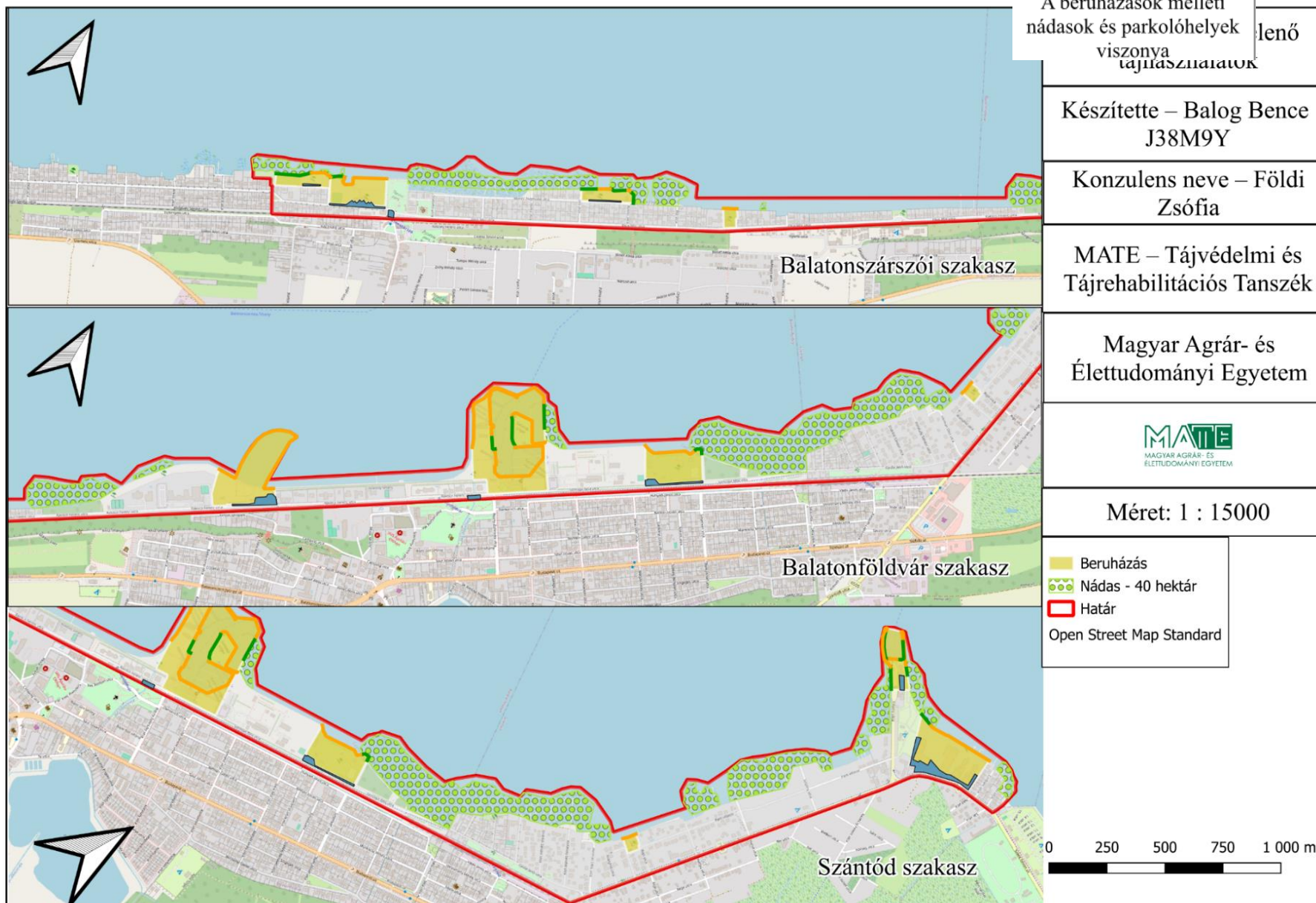
Fasorok

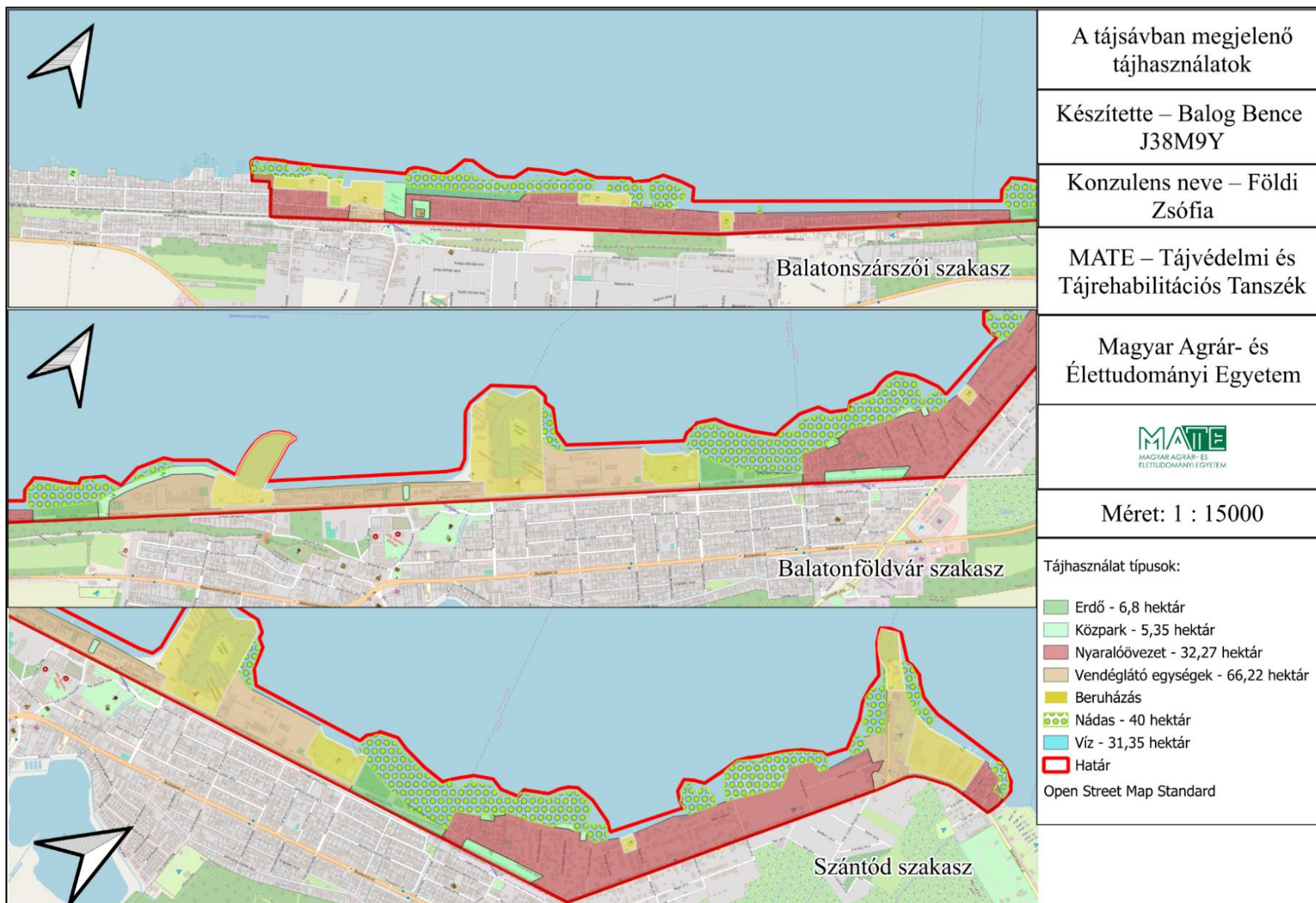
Terület

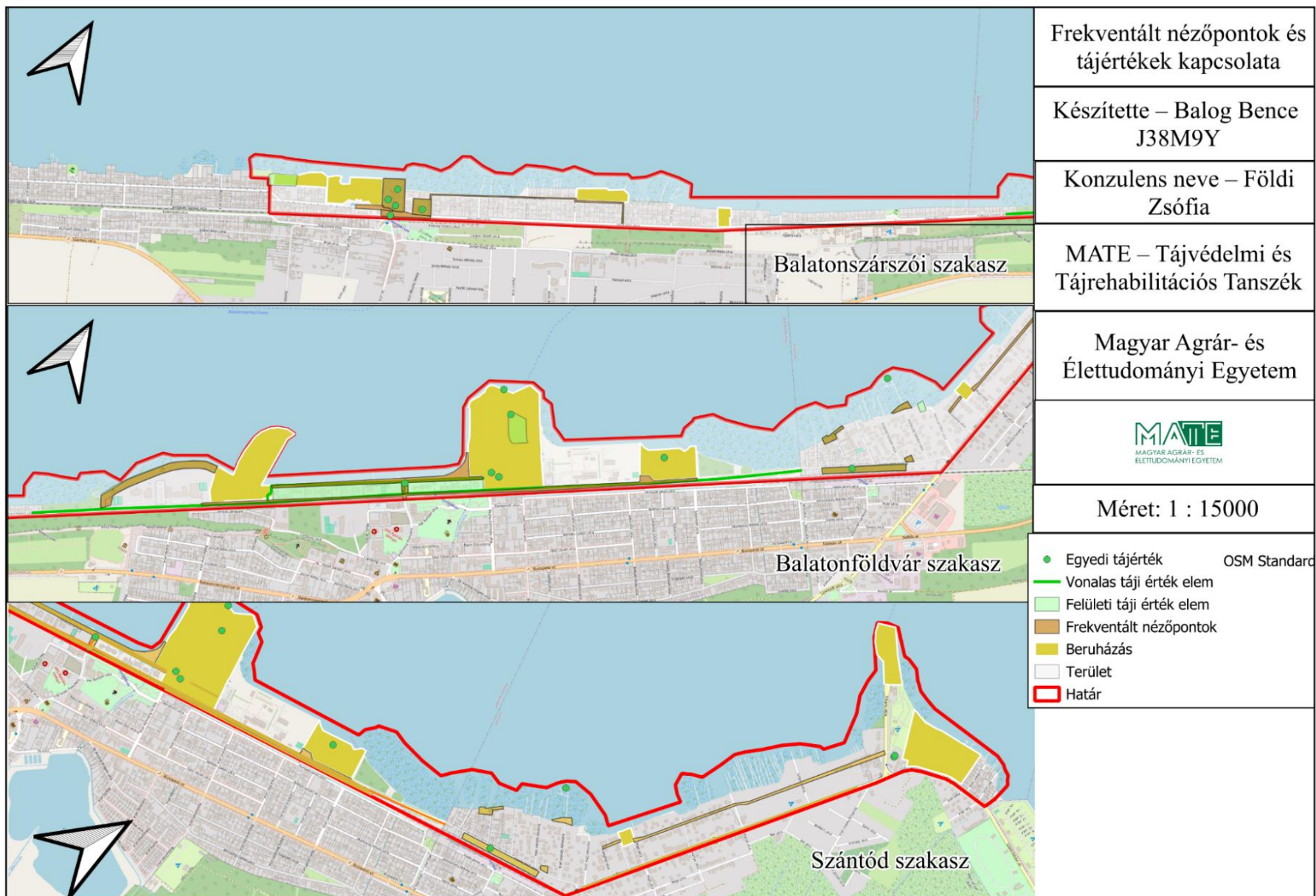
Határ

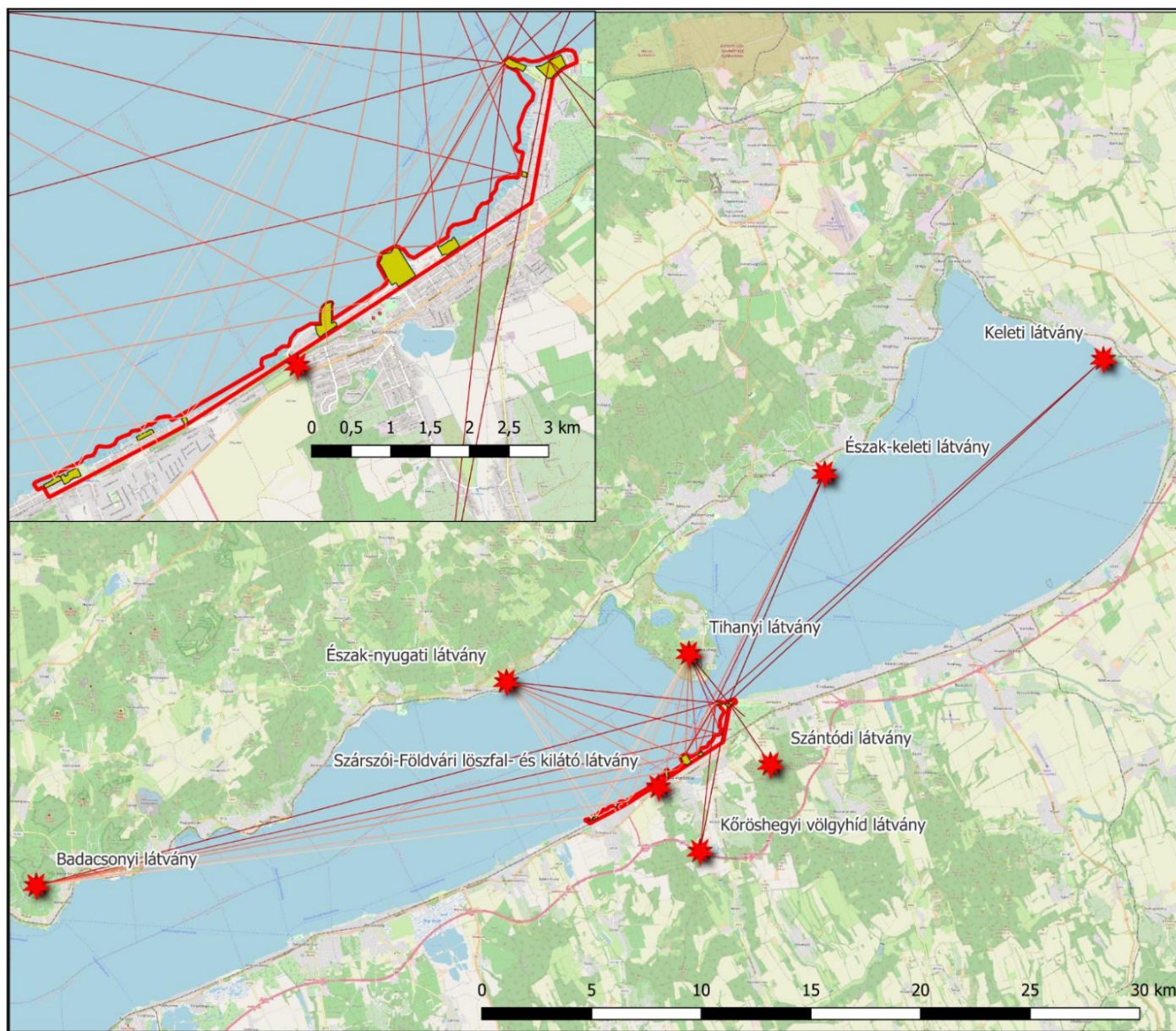
Open Street Map Alaptérkép

Látványkapcsolatok a
Balatoni tájban a
beruházásokról

Készítette – Balog Bence
J38M9Y

Konzulens neve – Földi
Zsófia

MATE – Tájvédelmi és
Tájrehabilitációs Tanszék

Magyar Agrár- és
Élettudományi Egyetem

Áttekintő Térkép: 1 : 180000
Nagyított Térkép: 1 : 50000

Jelmagyarázat

★ Látvány pont

■ Beruházás

□ Határ

Open Street Map Standard

